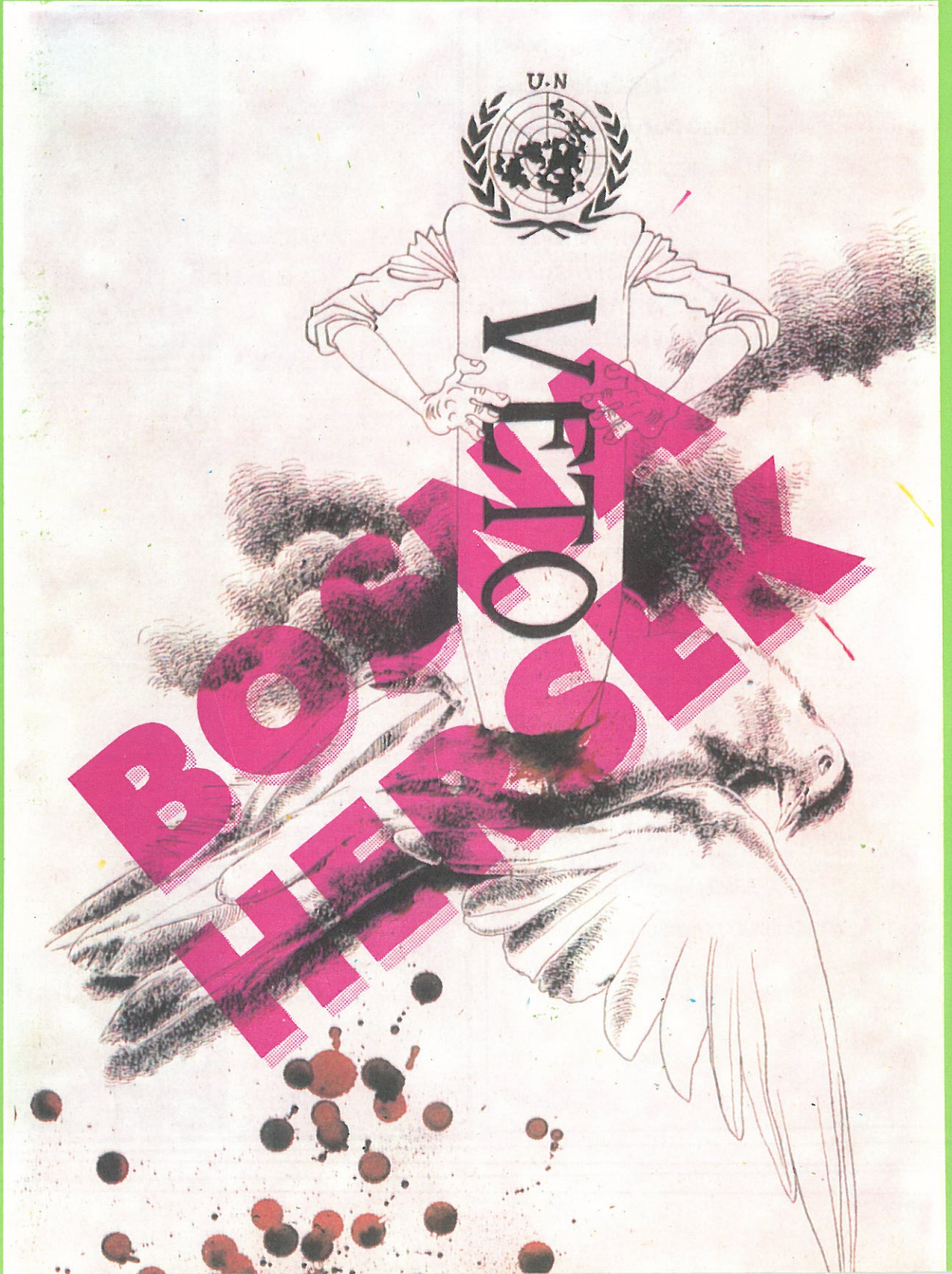




# UFAK

KONYA İMAM HATİP LİSESİ YAYIN ORGANI YIL: 2 SAYI: 2 NİSAN 1993





# Adı Güzel, Kendi Güzel Muhammed

Canın Kur'anda suneniyledir  
Adı güzel kendisi güzel Muhammed  
Şefaatyle bu kenter kuluna  
Adı güzel kendisi güzel Muhammed

Müminlerin en güzel şefası  
Arette durur zeki şefası  
Ona kâinâtların Mustafası  
Adı güzel kendisi güzel Muhammed

Yedikula göklerin en iyisi  
Kâsinin üstünde en iyisi  
Mîr'atülmüminîn en iyisi  
Adı güzel kendisi güzel Muhammed

Aşk Yunus nader dînyâsınsız  
Seni ilk peygamberin alsız günün  
Sana uymayanlar giderim  
Adı güzel kendisi güzel Muhammed

Yunus EMRE



# UFUK

Konya İmam Hatip Lisesi  
Yayın Organı  
Yıl: 2 Sayı: 2 Nisan 1993

Şahibi: Okul Adına Okul Müdürü

Bekir YİĞİT

Yazı İşleri Müdürü Abdullah TEKİN

Genel Yayın Yönetmeni Hamit TURANALP

Haber Sorumlusu İbrahim ATAÇ

İnceleme Kurulu Hamit TURANALP

İbrahim ATAÇ

Mustafa ERTÜRK

Mustafa ÖZCAN

Zübeyr YAVUZ

Hüseyin YAYLALI

Seçici Kurul Abdullah ŞİK

Abdurrahman TERZİ

Süleyman YAĞCI

Bekir YAYLALI

Yakup YAPRAKÇI

Yazışma Adresi İ.H.L. KONYA

Tel: 51 28 02

Dergimiz 2140 sayılı Tebliğler

Dergisinde yayınlanan eserlere

uygun olarak hazırlanmıştır.

Yayınlanan eserlerden

yazarları sorumludur.

Dizgi- Dizayn

**ANKA** ajans

51 65 72 KONYA

Baskı:

CEYLAN OFSET

Tel: (33) 51 07 78

KONYA

## İÇİNDEKİLER

İnsan ve İrfan Ordusu- Bekir YİĞİT	3
Din Hizmetinin Kaynak Kuruluşları- Halil HAYIT	5
Eğitim - Öğretim Meseleleri - Abdullah TEKİN	7
Konya İHL'nin Tarihçesi - Şükrü ÖZÜDOĞRU	8
Hatıra - Mahmut TOPBAŞ	10
Dehşet - Ayhan SONGAR	11
Sakarya Türküsü (şiir)	13
Oruç ve Ramazan - M.Ali ÖZTÜRK	14
Hutbe - Harun SARIÇİÇEK	16
Çilem(şiir) - Şakir BUĞDAY	17
Mevlana'nın Ahlak Anlayışı	18
Anadolu'nun İslâmlaşması- Dr. Ahmet Şeref CERAN	22
Çanakkale'de Deniz Bile Kırmızıydı - M.Şaban ŞİMŞEK	23
Beklenen Gençlik - Zübeyr YAVUZ	24
Hadis Köşesi - A.İlhan YAĞCI	25
Fetih Şiiri	26
Bosna Yalnız Değildir - İbrahim ATAÇ	27
Gecedен Terennüm (şiir)	32
Dr. Mustafa Güçlü İle Bosna Üzerine	33
Resimlerle Dünya Müslümanları	36
Basında Bosna-Hersek	37
İslâm ve Halk Sağlığı - Dr. Eyüp ÇETİN	39
Sosyal ve Kültürel Faaliyetler - Hamit TURANALP	40
Kitap Dostu - Şerife İZGİ	41
Kestane - A.Hüme YİĞİT	42
Gezgel Kitabım - Rümeyza EMRE	43
Bilginin Anahtarı - Asuman KÜÇÜKSUCU	44
Duvar Yazıları	45
Fıkra	46
Hüsn-ü Hat Çalışması	47
Karikatür	48





Bugün bir kısım küçük hesaplar altında kalıp ezilenler ve makam, mansıp, şöhret, şehvet gibi şeylere takılıp kalanlar, menfaatlerin gökkuşağı gibi ufkumuzu saracağı, korku ve endişelerin iradelerimize kement salacağı bir yakın gelecekte, bilmem ki ne yapacaklar..?



# İNSAN VE İRFAN ORDUSU

İnsan, zayıf olarak yaratılan bu varlık, aceleci bir yapıya sahip olan bu yaratık, koca dağların, yerin, göğün kabul edemediği emaniyeti yükleniveren bu saf, emanetin hakkını veremiyen bu cahil, nimetin içinde yüzdüğü halde kadrini bilmeyen bu nankör, bu insan-anoğlu, hakikaten meçhul, hakikaten karmaşık. "Rabbin meleklere: -Ben yeryüzünde (hükümlerimi yerine getirecek) bir halife (bir insan) yaratacağım, dediği zaman melekler: -Biz seni hamdinle tesbih ve tenzih etmekte olduğumuz halde, orada fesat çıkaracak ve kanlar dökcek kimse mi yaratacaksın? demişlerdi. Allah: -Ben sizin bilemiyeceğiniz şeyleri bilirim. buyurdu." (1). Elbette bizim de bilemiyeceğimiz birçok hikmet-i ilahiye sebebiyle yaratılan insan-anoğlu, sadece Allah'a ibadet için yaratıldığı (2), bu dünyanın bir imtihan yeri, ahiretin bir tarlası olduğu ikaz ve ihtarlarına rağmen, fesat çıkarmaya, kanlar dökmeye devam edecek kadar asi ve inat. Yeryüzünde rahat yaşaması için güneş ve aya varıncaya kadar herşey istifadesine verilen, her türlü iyi ve güzel şeyler emrinde olan, sadece akıl nimeti ile diğer bütün yaratıklardan üstün tutulan, en güzel bir şekilde vücuda getirilen (3) insanın gösterdiği tepkiye hayret! "Hem Allah istediğiniz şeylerin hepsinden size verdi. Eğer Allah'ın bunca nimetini teker teker saymağa kalkışsanız, onu kısım kısım bile sayamazsınız. Gerçekten insan çok zalimdir, çok nankördür." (4). Aldığı bir nefesin hesabını vermeye bile kadir değilken, ömrünün tamamını hoyratça harcamasın diye Allah Elçileri gelmiş, doğru yolu göstermişler; Kitaplar inmiş, saadet ve selamet yolları açıklanmış. İnananlar kurtulmuşlar; bilmeyenler, anlayamayanlar, inanmayanlar bataklığa gömülmüşler. Nesiller gelmiş, nesiller gitmiş. Hiçbir zaman bilenle bilmeyen bir olmamış. İnsan, insanlık vasfını korumuş, "Gerçekten biz, Ademoğullarını (diğer hayvanlar üzerine) üstün kıldık." (5) İltifatına mazhar olmuş; insanlık vasfını yitirmiş, hay-

Bekir YİĞİT  
Okul Müdürü V

vandan da aşağı derecelere inmiş, hatta "Müşrikler, ancak bir pisliktirler." (6) şamarını yemiş. Zamanımız insanı da muhtelif görünümüler arz ediyor. Bu insanı, yaratılış gayesi doğrultusunda hareket ettirmek gerek. Bu işi kim yapacak?



İşte bütün mesele budur. Aslında, bu işi kim yapacak, sorusunun cevabı basit: Elbette BİLENLER. Sorunun cevabından ziyade, cevabı teşkil eden BİLENLERin durumudur, meseleyi güçleştiren, düğümü çözülmez hale getiren. Hastalıkların teşhis ve tedavisinde olaya el koyacak ve yılmadan devam ettirecek olanın kim olduğu ve nasıl olması gerektiğini noktasında durmak gerek. Bir insanı irşad edebilmek için, bir nesli kurtarabilmek için DOĞRU'yu, HAKK'ı bilmek lazım. BİLEN'in her türlü hal ve hareketi bilmeyenden müsbet yönde farklı olmalı ki, örnek ve önder olmaya hakkı olsun. Şimdi BİLENLERin bulunduğu tarafa bir göz atalım: Küçümsenemeyecek bir kalabalık var. Yanlarına yaklaşıyoruz ve irkiliyoruz. Elllerinde birer ayna, kendilerini seyre koyulmuşlar. Tek tek incelemeye devam ediyoruz; Bu insan, bu rehber olması gereken bilgin, nefsinin hakimi olacağı yerde esiri olmuş, daima BEN diyor, Neslin elinden tutup aydınlığa çıkarması beklenen mürşid, irşada muhtaç. Peygamber ahlakını öğrenmiş, öğretmeye çalışanlar nefsinde tatbik etmiyor. Bir sözle alemleri düzene sokacağı kibrine kapılmış nice zavallının bin seyyiesi var sırtında. Ne yazık ki, yazan, konuşan, okunan, dinlenen de bu. Her aklına estiğinde konuşur, yazar, neşreder... Tefrikadan, ayrılıklardan dert yanar, birleşelim, der.



Nerede? dediğiniz zaman, benim yanımda, der. Böylece en büyük ayrılıklara sebep olur. Hiçbir kimsenin fikri kabul edilir cinsten değil kendi görüşü yanında. Her şeyi ben bilir, ben yaparım, ben yapmasam bile, herkesin benim yaptığımı zannetmesi gerek, şeklindeki çarpık düşünce iliklerine kadar yerleşmiş. Nefsinin hevası paralelinde olan kimseleri, yine kendi kendinin, kin, hased, ihtiras gibi duygularının tatmini için göklere çıkarır, bu kişi fikriyle, zikriyle, hayatı ve me-matı ile tamamen zıt bir kutupta bile olsa. Onu islah edeceği yerde onun dümen suyuna girmiş, haberi yok. Bu ne gaflettir? "İnsan da şerri öyle da'vet ediyor ki, hayra dua eder gibi. Ve insan pek aceleci olmuştur."(7).

Hepimizi düşündüren, üzen, yanık söyleten durum, insanın maddesinden ziyade maneviyatı ile meşgul olması icabeden, insanın midesinden ziyade gönlünü doyurması gereken, açıkçası İrfan Ordusu diye iftihar ettiğimiz kimselerin meydana getirdiği cemaatin durumudur.

"İndirdiğimiz apaçık hükümleri ve doğru yolu, insanlara biz kitapta beyan ettikten sonra, gizleyenler (varya), şüphesiz Allah onlara la'net okur." (8) tehdidinin ilk muhatabı herkes değil, bilen olsa gerek. Benim serzenişim, "Mü'minler ancak kardeşlerler." (9) prensibinin ve bu prensibin peşpeşe ortaya koyduğu mükellefiyetlerin ilmini, ihtisasını yapmış, en ince teferruatına kadar münakaşasını yapacak güçteki mü'min kardeşleredir, irfan ordusunun ferdlerinedir. Neme lazımcılıkla haddini bilmezlik arasında bocalayıp duruyor, insanlar arasındaki ünsiyetleri zedeleyici her türlü kötü huyların şatafatlı uygulayıcıları oluyoruz. Doğruyu bulabilen ve aygulayan ise bir elin par mak-ları kadar az ve takdirden uzak. Testiyi kıranla dolduranın tefriki için uğraşırken yan tesirlerle, indi mülhazalarla yanlış hükümler veriliyor, hisler konuşuyor, menfaatler çarpışıyor ve hep birlikte kaybediyoruz. Mesela, herhangi bir yerdeki herhangi bir kişinin veya ekibin icraatı be-ğenilmemiş olabilir, tatminkar değildir, yanlış olabilir. Bu durumda yapılacak iş, doğ-

ruyu bulmak, göstermek, bizzat yapmak olmalıdır. İyi niyetle çalışır ama senin istediğin netice çıkmayabilir veya senin haberin olmayabilir. Ele geçen ilk fırsatta yerden yere çalmanın anlamı olmasa gerek. Bize öğretilenleri, bildiklerimizi birbirimizi yaralamakta kullanmak, şuarsuzluğun ta kendisidir. Aralarında önemsiz farklar bulunan iki taraftan birini göklere çıkarırken ötekini yerin dibine batırmak, tefrikayı kö-rüklemekten başka neye yarar? İrfan Or-dusunun ferdlerinin yaptıkları hareketlerin BİLENLERin şanına yakışır cinsten olmas ne güzel olurdu!.

Hayret!. Adam, sıra arkadaşını, kader arkadaşını, eninde sonunda yanyana gelmek mecburiyetinde olduğu dostunu bırakıyor, ona tekme atanı, hem de bu hareketinden dolayı, tebrik ediyor! Her halde bir lanetlenme var. Yoksa biz böyle olmamalıydık. Dün, sen-ben değil, BİZ vardık, bugün de, yarın da BİZ olmalı idik. Bizi birbirimize kenetlemesi gereken birinci mes'elemiz dururken, bilmem kaçınıcı sıradaki, bilen de bilmeyenin de uğraşabileceği mes'elelere bir kumarbaz he-yecan ve ihtirasıyla abanma keyfiyeti bizi bu meş"um vaziyete düşürdü, kanaatindeyim. Nefsimizin emrine girerek ne kıymetler har-cadık, nice müesseseleri tahrip ettik, ne ulvi duyguları dejenere ettik. Bilmeyenlere karıştık...

Sen ey pespaye nefsim, sen ey şeytanın esiri, sen ey kimseyi beğenmez hodgam! Mukaddes namına neye inanmışsak, bize unutturdun. Üze-rine "Bölünemez" ikazı olan her şeyi lime lime ettin. Hala seni yoketmek isteyenlerin aleti, sen-den olmayanların elinde maşa olmaya, hasılı, bu gaflete, bu ihanete devam edecek misin? Sen BİLENSin. Bu şuurla daha çok öğren, hakkıyla yaşa, dosdoğru öğret, mes'ud yaşat!

(1) El-Bakara: 30

(2) Ez-Zariyat: 56

(3) Et-Tin: 4

(4) İbrahim: 34

(5) El-İsra: 70

(6) Et-Tevbe: 27

(7) El-İsra: 11

(8) El-Bakara: 159

(9) El-Hucurat: 10



## Din Hizmetinin Kaynak Kuruluşları

### İMAM HATİP LİSELERİ

**Halil HAYIT**  
Din Öğretimi Genel Müdürü

40 yıldan buyana millet irfanına hizmet eden İmam Hatip Liselerimiz, ma'şeri vicdandaki yerini almıştır.

Din, fert ve toplum için zarurî bir ihtiyaçtır. Çünkü din duygusu insandan doğuştandır. Nasıl akıl, zekâ ve irade insanda doğuştan ise, din de insandan doğuştan gelen ve zaman içinde gelişip olgunlaşan ilâhî bir dugudur. Bu duyguyu, insanların kalplerinden söküp atmak mümkün değildir ama, yanlış yönlendirmek mümkün olabilir. Meselâ yeryüzündeki bütün bâtil inançlar ve hurafeler, hep derin duygusunun yanlış yönlerdirilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu bakımdan istikbâlimizin teminatı olan çocuklarımıza daha küçük yaşlardan itibaren dengeli, düzenli ve disiplinli bir din eğitim- öğretimi vermek zorunluluğu vardır.

Bir büyük bilginin şu sözleri, bu konuda bütün eğitimcilere rehber olmalıdır.

"Çocuklarınıza önce gerçekleri öğretiniz. Daha sonra gerçek dışı şeyleri öğretilmelerinde etkisinde kalmazlar. Ama önce gerçek dışı şeyleri öğrenirlerse, daha sonra kolay kolay gerçeğe ulaşamazlar."

İmam-Hatip Liseleri, bu ve başka gerekçelerle "İmam-Hatip Okulu" adı ile 4 yıllık 1'inci devre, 3 yıllık 2'nci devre olmak üzere 7 yıl süreli olarak açıldı.

1971-72 öğretim yılından itibaren, ortaokula dayalı ve 4 yıl süreli bir ortaöğretim kurumu haline getirilmiş; 24.6.1973 gün ve 14574 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Millî Eğitim Temel Kanunu"nun 32. maddesi ile de, İmam-Hatip Liseleri olarak değiştirilmek suretiyle; bu okullarda hem mesleğe, hem de yüksek öğrenime hazırlayıcı programların uygulanması öngörülmüştür.

Halen bu okullara, bünyelerinde bulunan ve mesleğe hazırlayıcı nitelikte olmak üzere, Kur'an-ı Kerim Arapça'nın da seçmeli ders olarak okutulduğu orta kısım mezunu öğrenciler devam edebilmektedir.

İlk olarak 1951 - 1952 öğretim yılında 7 ilimizde açılan İmam-Hatip Liselerinin sayısı, bugün 383'e ulaşmıştır.

İmam-Hatip Liseleri, eğitimi, süresi vb. sıklık gündeme getirilen bir konu. Orta kısmı, lise kısmı bütün parçası gibidebildikleri yüksek okul ve fakülteler, sürekli gündemde..

Hemen belirtmeliyim ki, İmam-Hatip Liseleri için son derece hayati ve hassas, üç temel konu vardır:

1. Orta kısımlarının mesleki niteliklerinin korunması,
2. Halen uygulanmakta olan müfredat programlarının muhafazası,
3. Mezunlarının istedikleri yüksek öğretim kurumuna gidebilme haklarının devamı.

### ORTA KISIMLARDA MESLEKİ NİTELİK

Meslek Liselerinin bünyesinde ortaokul bulunması ve bu okullarda lise kısmına hazırlayıcı nitelikte meslek derslerinin okutulması, sadece İmam-Hatip Liseleri değil, bütün meslek liseleri için büyük önem arz ediyor. Takdir edilceği üzere, çocukların 15 yaşına kadar olan dönemleri herhangi bir mesleği benimseyebilmeleri ve o mesleğe yatkın hale gelebilmeleri bakımından ruhen ve bedenlen en müsait oldukları dönemdir.

Sadece lise kısmına münhasır üç veya dört yıllık bir mesleki formasyonu kazandırmak mümkün olamamaktadır. Ayrıca, 15 yaş sınırını aşan yani normal ortaokul mezunu çocukların, meslek eğitimine pek itibar etmedikleri bir vaka-dır. Bu sebeple, meslek liselerinin bünyesinde orta kısım açılması ve mesleğe hazırlayıcı derslerin daha altıncı sınıftan yani, orta birden itibaren okutulması nitelikli ve verimli bir meslek eğitimi için zarurîdir. Şu andaki uygulama da bu doğrultuda yapılmaktadır.

Bu genel tesbitten sonra, yukarıda ifade ettiğim hususların İmam-Hatip Liseleri için de sözkonusu olduğunu belirtmek isterim. Bilindiği üzere, konuşma uzuvları olan geniz boşluğu, boğaz, dil ve dudakları Kur'an tilâvetine yatkın hale getirerek, harfleri ve kelimeleri usulüne uygun şekilde telâffuz edilme alışkanlığı, küçük yaşlarda daha kolay kazanılabilmektedir. Gelişme çağı olan ortaokul sıralarında Kur'an eğitimi görmeyen çocukların, lise çağında zorlandıkları, hatta mesleki yeterliliğe de genellikle ulaşamadıkları, daha önceki yıllarda yapılan uygulamada görülmüştür. Esasen İmam-Hatip Liselerinin bünyesinde ortaokul açılması ve bu okullarda Kur'an ve Arapça derslerinin okutulması da, bu ihtiyacı ortaya çıkardığı bir zarurettir. Ayrıca sözkonusu orta kısımların, öğrenci kaynağı açısından da İmam-Hatip Liseleri için büyük önem arzettiğine bilhassa işaret etmek istiyorum.

Bu itibarla sayın Bakanımızın, 8 yıllık zorunlu ilköğretim uygulamasının, İmam-Hatip Liselerinin kesinlikle aleyhinde olmayacağını ve bu okulları bünyesinde bulunan orta kısımların bundan sonra da mesleki niteliklerini koruyarak, öğrenimlerine devam edeceklerini açıklamış bulunmaları konu ile yakından ilgilenenleri rahatlatmıştır.

Burada Kur'an kurslarına ve önemine de bir nebze temas etmek isterim:

Bilindiği gibi, Kur'an Kursları Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren yaygın eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlara halen ilkokul mezunu çocuklarımız devam edebilmektedir. Kur'an Kurslarında öğretim iki şekilde yapılmaktadır; 1. Yüzünden okumak ve bir kısım sureleri ezberlemek, 2. Hıfza çalışmak Hafızlık çalışmaları da yaklaşık üç yıl devam etmektedir.

İlkokuldan mezun olan çocuklarımız, yüzünden okumayı öğrenmek veya hafız olmak üzere bu kurslara devam etmektedirler. Yani hafızlık yapmak üzere Kur'an Kursuna devam eden bir çocuk, 12-15 yaşları arası Kur'an-ı ezberleme ile meşguldür. Zorunlu ilköğretimin 8 yıla çıkarılması ile bu çocuklarımızın durumu gündeme gelmektedir. Çünkü 12-15 yaşları arası zorunlu öğretim 6.7. ve 8.



sınıflarına tekabül ediyor. Sayın Bakanımızın talimatları üzerine, bu uygulamanın Kur'an Kurslarına ve Hafızlığa zarar getirmeyecek şekilde çözüme kavuşturulması için Bakanlığımız ile Diyanet İşleri Başkanlığınca başlatılan çalışmalar devam etmektedir. Hayırlı ve en uygun bir çözümün bulunacağı kanaatindeyim.

#### **İMAM-HATİP LİSELERİ VE YÜKSEK ÖĞRETİM**

İmam-Hatip Lisesi mezunlarının, istedikleri yüksek öğretim kurumlarına gidebilme haklarını devam etmesinin hayati önem taşıdığını daha önce ifade etmiştim. Bu konuda zaman zaman çeşitli spekülasyonların yapıldığına şahit oluyoruz.

Ancak, Anayasamız ve diğer yasalarımız açısından İmam-Hatip Lisesi mezunlarının istedikleri ve imtihanını kazandıkları yüksek öğretim kurumlarına gidebilmelerinin engellenmesi mümkün değildir. Yasalarımızın hassasiyetle üzerinde durduğu eğitme imkân ve fırsat eşitliği ilkesi de buna imkân vermez. Böyle bir durum yani genelde bütün meslek lisesi mezunlarının kendi alanları dışındaki yüksek öğretim kurumlarına gidebilmelerini engelleyici her türlü uygulama, Anayasamız ve diğer yasalarımız açısından sıkıntı doğurur.

Esasen meslek lisesi mezunlarının kendi alanları ile ilgili yüksek öğretim kurumlarına gidebilmeleri konusunda, bir "artı puan" ve burs uygulaması vardır. Kanaatimce mesleki yüksek öğrenimi teşvik için, bunun dışında bir tedbir arayışına da gerek yoktur.

Bu itibarla, İmam-Hatip Lisesi mezunlarının istedikleri ve imtihanını kazandıkları yüksek öğretim kurumlarına gidebilme haklarının engellenmesi söz konusu olamaz.

#### **MEVCUT MÜFREDATIN MUHAFAZASI**

Halen İmam-Hatip Liselerinde Kur'an-ı Kerim, Arapça, Akaid ve Kelâm, Fıkıh, Tefsir, Hadis, Siyer, Dinler Tarihi, Hitabet ve Meslekî uygulama gibi meslek dersleri yanında, genel lise Sosyal Bilimler ve Edebiyat Kolu programı aynen uygulanmaktadır. Öğrencilere kabiliyetleri doğrultusunda öğrenim yapma imkânı vermek üzere de, lise 2. sınıftan itibaren seçmeli dersler okutulmaktadır.

Görüldüğü üzere okullarımızda 10 çeşit meslek dersi vardır. Öğrencilerimiz bu dersleri 4 yıl süre ile okutmaktadır. Ayrıca orta kısım programında da yine Kur'an-ı Kerim ve Arapça dersi bulunmaktadır.

Nitelik meslek elemanı yetiştirmek konusunda sadece derslerle yetinilmeyip, ders saatleri dışında da yaptığımız çalışmalarımız vardır. Bunların başında "Mesleki Uygulama Çalışmaları" gelmektedir. Meslek Dersleri öğretmenlerinin nezaretinde ve denetiminde öğrencilere yaptırılan bu çalışmalar, bir staj mahiyetindedir. Öğrencilerimiz derslerde öğrendiklerini bu vesile ile uygulama imkânı bulmaktadırlar. Bu çalışmalar, okul bünyesinde olduğu gibi çevre camilerinde de, müftülüklerimizle işbirliği yapılmak suretiyle belli bir program dahilinde yürütülmektedir. Böylece öğrencilerimiz, icra edecekleri görevleri konusunda, daha okulda iken tecrübe kazanma imkânı bulmaktadırlar.

Bunun yanında, yine mesleki verim ve başarıyı artırmak için, her yıl bütün İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin katıldığı Kur'an-ı Kerimî Güzel Okuma, Hafızlık ve Hutbe Okuma yarışmaları düzenlenmektedir. Ayrıca okullarımızda hadis ez-

berleme yarışmaları da yapılmaktadır.

Diğer taraftan, uygulanmakta olan müfredat programları ve ders kitaplarını geliştirme çalışmaları aralıksız olarak devam etmektedir.

Bütün bunlar, derslere ilâve olarak ve nitelikli meslek elemanı yetiştirmeye yönelik çalışmalardır.

Unutmamak gerekir ki, şu anda ülkemizde dini hizmetleri başarı ile yürütenler, İmam-Hatip Lisesi mezunu elemanlarıdır.

Bu itibarla, programların meslek dersleri açısından yetersiz olduğunu söylemek mümkün değildir.

#### **BİR DEĞERLENDİRME**

Ortaöğretim sistemimiz içinde, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan, hem de Diyanet İşleri Başkanlığı'na eleman yetiştiren İmam-Hatip Liseleri; 40 yıla varan geçmişi ile belirtilen fonksiyonların başarılı bir şekilde yerine getirmeye devam etmektedir. Başarı grafiğini daha ileri noktalara ulaştırabilmek için, gerek statü ve gerekse program geliştirme çalışmalarımız sürdürülecektir.

Ancak; İmam-Hatip Liselerinin şu andaki yapısı muhafaza edilmelidir. Yani, mesleğe yönelik derslerin okutulduğu orta kısım ve üzerine 4 yıllık lise kısmı uygulaması devam etmelidir.

İmam-Hatip Liselerinde uygulanmakta olan öğretim programları; meslek ve kültür dersleri arasında denge sağlayacak şekilde hazırlanmıştır. Söz konusu programlar; % 40 meslek dersleri, % 60 kültür dersleri ağırlıklıdır.

Meslek elemanı yetiştirmenin yanında, yüksek öğrenime geçişte de büyük önem arzeden bu denge bozulmamalı, meslek ve kültür dersleri oranları bu haliyle muhafaza edilmelidir. Program geliştirme çalışmaları da, bu denge esas alınarak yürütülmelidir. Çünkü, bu denge; meslek derslerinin lehine, genel kültür derslerinin aleyhine bozulursa, o zaman genel kültür bakımından eksik, elemanlar yetiştirmiş oluruz ki; bu takdirde İmam-Hatip Liselerinin kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek de güçleşir.

Kanaatimce, İmam-Hatip Liselerinin bu günkü noktaya ulaşması, programlardaki bu hassas denge sayesinde gerçekleşmiştir. Bu dengenin bozulması halinde, özellikle yüksek öğrenime geçiş konusunda bazısı sıkıntıların ortaya çıkmasından, bunun da temelde bu okullara olan öğrenci akışını menfi yönde etkileyeceğinden, ciddi olarak endişe duyduğumu bihassa belirtmek isterim.

#### **SONUÇ:**

İmam-Hatip Liseleri, Milli Eğitimimizin genel amaçları yanında, özel amaçları bakımından da büyük önem arz etmektedir. Bu kurumlar, müsbet ve manevi ilimlerle mücehhez elemanlar yetiştirmektedir. Buralardan mezun olanlar, mazisine bağlı, milli ve manevi kültür değerlerine saygılı, ilmi gelişmeleri benimseyen ve izleyen, ideal sahibi gençlerdir. Topluma ve insanlığa hizmet, onların değişmez amaç ve arzusudur. İnanıyorum ki, İmam-Hatip Liseleri ve mezunları hakkında bazı kesimlerce yapılan yanlış yorum ve değerlendirmeler, genellikle bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan İmam-Hatip Lisesi mezunları olarak; kendimizi hem iyi yetiştirmek, hem de iyi tanıtmak durumundayız.



## EĞİTİM ÖĞRETİM MESELELERİ -1-

Müslüman aileler istikbalinin garantisi olan yatırımı yapabilmeleri için günümüzde nizamını İslâm olarak tesbit ederek, daha sonra çocuklarını çevreye, eğitim müesseselerine teslim edecektir.

Bir kişinin öğrenim çağında bilgi, kişilik, ahlak ve karakter yönünden olgunlaşıp gelişebilmesi için mutlaka ailesiyle öğretmen, okulunun işbirliği gerekir. Bu unsurlardan biri eksik olursa alınacak verim düşer. Tek başına öğretmen, okul veya tek başına aile fertleri çocuğu eğitmeye bugün muktedir değillerdir. Bugün ailenin çocuğun eğitimindeki tesirini kaldıracak olursanız; istikbalimizin garantisi olan yatırımı gerçekleştirmemiz oluruz. Çünkü İslâm toplumu çocuklarını İslâm eğitim hedeflerine göre yetiştirecek çevre ve eğitim müesseselerine sahip değildir. Bugün eğitimde ailenin tesirini yockettiğimizde İslâm eğitim hedefine ulaştırarak müesseseler bulunmadığı gibi, çevre de eğitimi menfi istikamette zorlayan bir etken durumundadır. Bugünkü eğitim müesseselerinden bazılar çocuğun eğitiminde ailelere birazcık yardım edebilmektedirler.

Okul ve öğretmen insanlığın, milletimizin bilgi ve medeniyet birikimini dershanede çocuğa kazandırmaya uğraşmaktadırlar. Çocuğu ahlâk, insanlık, iyi niyet, feraset, yurt sevgisi, millet sevgisi gibi hasletleri edindirmeye çabalamaktadırlar. Aile yuvasında da daha değişik bir ortamda çocuğun doğruluk, dürüstlük, güzel ahlâk gibi İslâmî Eğitim hedeflerine göre donatılması icabetmektedir. Bu paralellik kurulduğu sürece ortaya "İnsan-ı Kamil" dediğimiz iyi eğitilmiş ve iyi nesil tipine uygun bir sonuç çıkabilir.

Okul-aile beraberliği, paralelliği kurulamazsa veya bozulursa ortaya çıkan sonuç toplum, fert açısından endişe vericidir. Okulda verilmeye çalışılan bilgiler, kazandırılmaya uğraşılan değerler eğer aile ortamında yansımaları bulamazsa (Okul-aile çatışması olursa) çocuk kişilik problemiyle yüzyüze kalır. Nereye, hangi kutba mensup olduğunu, olacağını şaşırır. Bütün olumsuz etkilere açık bir verimli ortam haline gelir.

Böyle bir olumsuz gidişin yetiştireceği insan modelinin fenalıklarını yazılı ve görüntülü basında sık sık görüyor ve okuyoruz. Bütün kötülüklerin anası eğitimsizlik, ahlak ve hayat değerlerine vakıf olmamak. İşte bu okul-aile parçalanmışlığının sonucudur.

Öğretmen ve aile fertleri (Ana-baba-büyük kardeşler) aynı ahlak ve maneviyat dairesine mensuplarsa sonuç olumludur. okulda verilen eğitimi evde perçinlemek böylece mümkün olur. ama ya tersi olursa?

**Abdullah TEKİN**  
**Müdür Yardımcısı**

Okul aileye ters düşen değerleri verirse veya ailenin sahip olduğu değerler okulun verdiği ters düşerse,... Gelişmesinin en kritik çağında bulunan insan yavrusu yönünü şaşırırsa... Kişilik parçalanmasına, kimlik krizine maruz kalırsa,... böyle bir ilişkili ortamda büyüyen çocukların hayırlı, olumlu, toplumla uyumlu vatandaşlar haline gelmeleri muhaldir.



Toplumun sahip olduğu değerlerin aksine ısrarla eğitim müesseseleri çocuklarımıza yön veren unsurlar çocuk eğitiminde oynadıkları rolü inkar etmek mümkün değildir. Özellikle, yirminci yüzyılın en büyük iletişim aracı televizyonun rolünü. Günümüz toplulunda aileler çocuklarını okulun dışında başka bir eğitmenin buyruğuna bırakmaktadır. Yani Televizyonun. Çocuk, saatler boyu hiçbir yönlendirme, süzme barajı olmadan televizyon ekranından kendisine aktarılan değerleri bir teyp sadahatiyle alıp sindirmektedir. Sonuçta, okulun ve ailenin değil televizyonun eğittiği bir tip ortaya çıkmaktadır. Dünyaya bakış ve değer yargıları, idealler açısından çocuğa dört köşeli cam yön vermektedir.

Televizyon olayına inkar ve red mümkün değildir. Ama denetlemek, yönlendirmek ve süzmek her alilenin görevidir. Kolaycılığın, oyalayıcılığın büyümesine kapılıp çocuk ekran karşısında başıboş bırakılırsa ortaya çıkan tablo değerleimize ters düşen bir nesildir. Aslolan, okul aile işbirliğini İslâmî değerlere ters düşmeden gerçekleştirip pratiğe aktarabilmektedir. Çocuğun eğitiminde herhangi bir bacak topallarsa netice alınmaz. Hem öğretmen görevinin bilincinde olacak, hem aile. Her iki kesimde çocuğu çevrenin, televizyonun etkilerine karşı yasağcı, baskıcı ve ezici olmadan hoşgörü, anlayış içinde gözetip sarmaya çalışmak ve olumsuz tesirleri neislerimiz üzerinden bertaraf etmelidirler.

21.Yüzyıla yaraşır kuşaklar yetiştirme amacımıza varabilmemiz okul-aile işbirliği içinde İslâmî değerleri çocuklarımıza kazandırmakla mümkündür.



## KONYA İMAM - HATİP LİSESİNİN TARİHÇESİ

Bu günkü adıyla Konya-Karatay İmam Hatip Lisesi olarak eğitim ve öğretimini sürdüren okulumuz, Cumhuriyet tarihinde Türkiye'de ilk açılan 7 İmam Hatip Okulundan biridir. Milli Eğitim Bakanlığının kararıyla orta dereceli meslek okulu olarak 29 Ekim 1951 tarihinde açılmıştır.

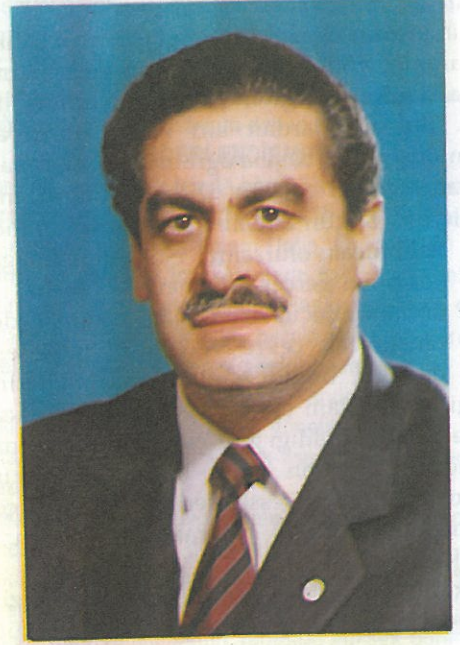
İlk önce Dr. Abdullah Salim Sk.da Meydanı Ahmet Camiinin karşısındaki (eskiden Polis Okulu diye bilinen) binada 279 öğrenci ile öğretime başlamıştır. Kurucu müdür olarak Avukat Ali Rıza Uğurlu tayin edilmiş ve ilk öğretim yılı bu binada tamamlanmıştır. İkinci öğretim yılına bugünkü İmam Hatip Lisesi bahçesinin güney batı köşesindeki boşlukta bulunan iki katlı ahşap binada başlamıştır.

Bu esnada hayır sever halkımızın hamietleri ve saygı değer hocalarımızın üstün gayretleri ile bugünkü okulumuzun üzerinde bulunduğu arsa satın alınmış, derhal ihtiyaç duyulan binanın inşasına başlanıp hızla tamamlandıktan sonra okul 3. yılında bu binaya taşınmıştır.

Kuruluş döneminde okulumuzun öğretim kardosunun şehrimizin seçkin din ve bilim adamları oluşturunuyordu. Meslek derslerini başta merhum hocamız Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu olmak üzere pek çoğu ahirete intikal etmiş olan Hakkı Özçimi, Hamit Özyakut, Ali Uca, Abdullah Ulubay, Tahir Eliiki, Fatih Göktay, Ali Galip Yelkovan ve Mevlüt Özer hocalarımız okutmuşlardır. Kültür dersleri ise Kız Öğretmen Okulu, Konya Lisesi, Assubay Okulu ve Karma Ortaokulu öğretmenleri tarafından okutulmuştur.

Zamanla okulumuzun idareci ve öğretmenler kadrosunu Meslek Dersleri öğretmenleri ve günün şartlarına göre değişik branşlardaki öğretmenler oluşturulmuştur. Bu seçkin kadronun müşterek amacı; çeşitli hizmetlerde görev alacak olan genç ilim yollarının dini bilgi, genel kültür ve üstün ahlak sahibi olarak yetişmelerini sağlamak olmuştur.

Okulumuz öğrencileri, kuruluşundan iti-



**Şükrü ÖZÜDOĞRU**

*Konya İmam Hatip Lisesi / Meslek Dersleri Öğretmeni*

baren üstün gayret ve kardeşlik duygusu içinde sosyal faaliyetlerde gösterdiği başarıdan dolayı toplumun takdirini kazanmıştır. Bilhassa ilk öğrencilerin beyaz şeritli lacivert kasketleriyle toplu, sıra halinde Cuma Namazına gidişleri ve Salâtin camilerdeki mesleki tatbikatlara katılışları halkımızın hayranlığına ve sevinç gözyaşlarına sahne olmuştur.

Okulumuz, her dönemde mesleki, sosyal ve kültürel faaliyetlerde başarılarıyla Konya'lıların büyük teveccühünü kazanmış toplumun medâr-ı iftihar olmuş ve her kesimden olağanüstü ilgi görmüştür. Bu ilgi ve itibar ise her türlü takdirin üstündedir.

Hayır sever Konyalıların dışında, tırnağından artırarak yaptırdığı ve yıllardır maddi, manevi destek sağladığı Konya İmam Hatip Lisesinden kuruluşundan bu güne yurt sathına yayılan çeşitli ilim ve fikir adamları yetiştirmiştir. Mezunlarından bir kısmı Diyanet İşleri Başkanlığının her kademesinde görev alıp dini hizmetlerini ehliyetle yürütürken diğer taraftan bir kısmı eğitim ve öğretim alanında görev almış, çe-



şitli fakülte ve yüksek okullara akademik personel olarak atanmış bir kısmı da hukukçu, tıbbiyeli, mühendis ve idareci olarak Devlet Bakanlığına kadar varan değişik branşlarda başarılı hizmetler vermişlerdir.

Yıllardır Konya'da dini hayata ışık tutan okulumuzda mesleki, sosyal ve kültürel faaliyetleri devam etmektedir. Öğrenciler merkez camilerde tatbikat yapmakta; cuma günleri hutbe okuyup namaz kıldırarak, çeşitli camilerdeki va'azları ile halkı aydınlatmaktadır. Ayrıca mübarek gün ve gecelerden programlar hazırlanıp camilerde icra edilmektedir.

Okulumuz son yıllarda Türkiye çapında

1988-1989 öğretim yılı dönem başından itibaren müstakil inşa edilen 200 kişilik pansiyon binası hizmete girmiş ve Devlet Parasız Yatılı kısmı buraya taşınmıştır.

Böylece İmam Hatip Lisesi 17.719 m<sup>2</sup> geniş bir alana yerleşen ve A-B-C-D Bloklarından oluşan 4 ünitelik bir külliye haline gelmiştir. Bu merkez bölümde 65 adet derslik, Bilgisayar, Biyoloji, Kimye ve Fen Bil., Fizik laboratuvarları, 8.000 kitap sayılı kütüphane, konferans salonu, mescit, öğretmenler salonu, idareci odaları, yemek salonu ve yatakhaneler bulunmaktadır.

Buna başka değişik semtlerde bulunan işgalaman bölümünde 19, Özdemir bö-



yapılan Kur'an-ı Kerim okuma yarışmasında ve Hutbe okuma yarışmasında, ilçe ve il çapında yapılan kompozisyon şiir ve resim gibi kültürel yarışmalarda defalarca dereceye girmiş ve çeşitli spor dallarında başarı elde etmiştir.

Kuruluşundan bugüne Konya İmam Hatip Lisesinin kapasitesi her geçen gün ihtiyaca binaen devamlı genişlemiştir. Eski binaya ilâve olarak 1973-1974 öğretim yılını yarısından itibaren Konya Yüksek İslâm Enstitüsünden boşalan 4 katlı bina da okulun hizmetine verilmiştir.

1979-1980 öğretim yılından itibaren okulun müstakil yeni bir üniteye kavuşması ile okula kız öğrenciler de alınmaya başlanmıştır.

lümünde 21 ve Hacı Veyiszade bölümünde 13 derslik bulunmaktadır. Ayrıca Anadolu İmam Hatip Lisesi kısmı da okulun bünyesinde olup her biri başlı başına ayrı bir okul niteliğinde olan 7 ayrı bölümde eğitim ve öğretim sürdürülmektedir.

Bu kadar geniş imkânlarla rağmen okulumuza olan talep karşısında fiziki yapı yetersiz kalmış ve bu öğretim yılının başında orta kısımda çift tedrisata geçilmiştir. Bu uygulama ve günümüzde öğrenci mevcudunun 7.000'i aşmış olması ilimizde yeni İmam Hatip Liselerine olan ihtiyacın bir göstergesidir.

42 yıldır öğretimin devam ettiği ve uzun süre hizmet verdiğim okulumuzda başarının sonsuza dek devamını dilerim.



12 Eylül 1980 askeri darbesinde ben Mersin'in Mut kazasında vaizdim. Onbir Eylül'de boş olan hapishaneyi iki günde doldurdular. Üçgün sonra hapishane almayınca yazlık sinamaya da doldurdular.

Ben de bu aslı müslüman nesli müslüman insanlara iman ve İslâmı öğretmek üzere görevlendirildim.

Bazı bölümlerde tatlı tatlı dinlediler. Bazı bölümlerde ise önceden hazırlık yapılmış.

İnlememekte kararlılar. Değerli müftümüz beni takdim ettikten sonra bana "buyur konuş" dedi. Ben tam konuşacağım dinleyenlerin hepsi birden ikişer ikişer konuşmaya başladılar.

Ben sustum. Suskunluğum iki-üç dakika devam edince onlar da sustu. İçlerinden biri alaylı bir ifade ile: "Konuşsana hocaam" dedi. Ben -"Bazan susmak konuşmaktan daha etkilidir. Bizi bu hale getireneler. Sizi hapse itenler ve atanlar çok konuşanlardır. Müftü efendi haydi gidelim" dedim ve ayrıldık ileriki haftalarda dikkatle dinlediler. İçlerindeki küllenmiş imanın küllerini üflerken çağdaşlık adına bu insanlara verilen zararlı düşüncelerin köklerinin çok eskilerde olduğunu göstermeye çalıştım.

Allah'a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, imanı anlattım. Sorularını cevaplandırıdım. Bu beşine imanın zaruretiyi anlattım kabul ettiler. Altıncı haftada iherete imanı tam anlatmaya başlayacağım ki, soygun yaparken yakalanın güçlü kuvvetli biri: "Hoca, bu dördüne inanırız ama ahirete inanmayız. Boşuna nefes tüketme" dedi.-Neden? dedim.-"Bak hoca bir insan denize düşse onu balina yutsa, balınayı balıkçılar tutsa, yirmibina parçaya bölse yirmi bir insan yese, bu insanan biri denizde ölse biri karada yansa duman olsa,

### Mahmut TOPTAŞ

biri toprağa gömülse ot olsa koyun ye et olsa bu denize düşen ilk insanı Allah nasıl toplayıp da ahirete hesap soracak?" diye cevap verdi.

Dedim ki -Bu düşünce tarzıda yeni değildir. Buradan çıkıncı babayın okuduğu Kur'an-ı Kerim'i aç. Orada Yasin sûresi vardır. O sûrenin son sahifesini açarsın orada bir müşrikin çürümüş bir kemiği eliyle ufalayarak "bu çürümüş kemiği kim diriltecek?" diye efendimize sorar. Efendimiz de Kur'an'la cevap verir:

"Hiç yok iken kemiği o hale getiren kimesa dağılınca toplayacak olan da odur."

Sen dağılışı anlattın ben de senin toplanışını anlatayım. Siz bundan otuzbeş sene önce hiç yoktunuz. Derken bir damlanın milyonlarcasından biri olarak ana rahmine düştün. Bu Allah o küçücük damlaya şekil verdi. Suyu yazı yazılır mı? Allah diledimi o gözle görülmeyecek kadar küçük suya güzel göz, tatlı yüz, bal gibi söz verir. Dokuz a yosnra anayın göğüslerinden süt akmaya başladı. Dişlerin çıkınca süt kesildi. Bu sefer Adana'nın domatesleri sana doğru yuvarlanıp geldi. Rize'nin çayı, Karaman'ın bulguru, Edremit'in zeytini, Trakya'nın ayçiçek yağı, Erzurum'un peyniri sanaakmaya bayladı. Aylarca burların oluşması için Afrika'nın lodosu. Kafkaslar'ın poyrazı geldi. Yani sen o denize düşen adamın dağıtıldığı yerlerden topladın ve seksen kiloluk adam oldun. Ölümlü inksanoğlu Ankara'dan yaptığı yayını bir düğmeye basarak televizyon ekranında resmini, sesini, rengini toplayabiliyorsa insanı yaratan Allah toplayamaz mı? deyince "toplar hocam" demişti. Sonra o bölümde güzel oldu ve güzel kitaplar okuyarak eski pisliklerini temizlendiler.



## DEHŞET

Lütfi ikiz kardeşimiz bana Konyadan bir takvim-imsakiye göndermiş. Her güne bir sayfa ayrılan imsakiyede dünyanın çeşitli ülkelerindeki namaz vakitleri gösterilmekte, ayrıca ufak ufak makaleler de yer almış bulunmakta. Sayfaları çevirirken birden bire karşıma çıkan bir yazı beni dehşete düşürdü, sevgili okuyucularım. Yazıda 1932 yılında Dünya Güzellik Yarışması'ndan söz ediliyordu. Ben ufak bir çocuktum ama bugün gibi hatırlarım, adayımız evvelâ Cumhuriyet Gazetesi tarafından tertibedilen müsabakada belirlenmiş ve Keriman Halis Hanım "Türk Güzeli" olarak katıldığı Belçika'nın Spa şehrindeki yarışmada "Dünya Güzeli" seçilmişti. Çeşitli ülkelerden gelmiş güzeller jüri heyetinin önünde mayoları ile arz-ı endam ettikleri zana Jüri Başkanının yaptığı konuşma aynen şöyle, ibretle ve dehşetle okuyun:

"Sayın Jüri Üyeleri, bugün Avrupa'nın, Hristiyanlığın zaferini kutluyoruz. 1400 senedir dünya üzerinde hakimiyetini sürdüren İslâmiyet artık bitmiştir. Elbette Amerika'nın ve Rusya'nın hakkını inkâr edemeyiz. Neticede bu Hristiyanlığın zaferidir. Bir zamanlar sokağı bile kafes arkasından seyredabilen Müslüman kadınların temsilcisi, Türk güzeli Keriman, mayo ile aramızdadır. Bu kızı zaferimizin tacı kabul edeceğiz, onu kralice seçeceğiz. Ondan daha güzeli varmış, yokmuş, bu önemli değil. Bu sene güzellik kraliçesi seçmiyoruz. Bu sene Hristiyanlığın zaferini kutluyoruz. Avrupa'nın zaferini kutluyoruz. Bir zamanlar Fransa'da oynanan dansa müdahale eden Kanuni Sultan Süleyma'nın torunu işte mayo ve sütyen ile önümüzdedir. Kendini bizlere beğendirmek istemektedir. Biz de bize uyan kızı beğendik. Müslümanların geleceği böyle olması temennisiyle, Türk gü-

**Ayhan SONGAR**

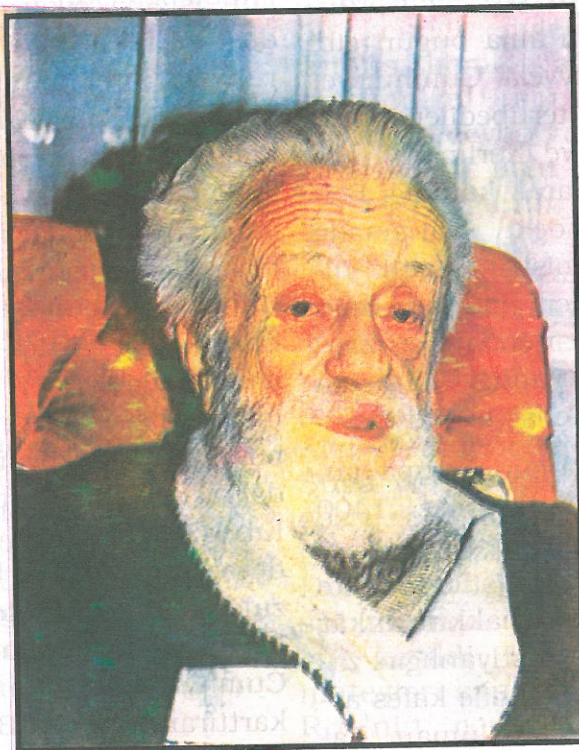
zelini dünya güzeli olarak seçiyoruz. Fakat kadehlerimizi Avrupa'nın zaferi için kaldıracacağız."

Türban diye kendilerini paralıyanların, "laiklik elden gitti" diye dövünenlerin ve Avrupa Pazarı diye kapıları aşındıranların kulakları çınlasın. Bana böyle bir vesikayı gün ışığına çıkarma fırsatını veren aziz dostum Lütfi İkiz'e tekrar teşekkür ediyorum ve ibret alınız diyorum... İbret alınız... Daha dün Türk'ü, "artık kendisi ile kimsenin flört yapmak istemediği yaşlı bir kokona"ya teşbih eden Avrupa Topluluğu sözcüsünün lâflarından ibret almadı iseniz... Genscher'in densizliğinden, Fransız Cumhurbaşkanının Güneydoğu'da insan hakları ve irtica testişi yapan madamasından ibret almadı iseniz... Türk insanına Avrupa'nın kapılarını kapatan, boy boy vize koyan müttefiklerimizin (!) davranışlarından ibret almadı iseniz... Kıbrıs'da katliam yapan Yunanlıyı neredeyse Kıbrıs'ın tek hâkimi ve Türkleri fuzulen işgalci göstermeye çalışan, Birleşmiş Milletlerden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanımama kararı çıkarttıran Amerika Birleşik Devletleri'nden ibret almadı iseniz... Elindeki kaval tüfeklerle Ermeni'nin tanklarına göğüslerini siper eden Karabağlı Azerbaycanlılara karış sus pus oturan Batı'dan ibret almadı iseniz... Bari tarihten ibret alın beyler... Ve, ne olur, kızlarınızın kollarını tutun, kendilerine anlatın ki, "karpuz güzeli, domates güzeli, bilmemne güzeli" seçilmek öyle pek de övünülecek şeyler değildir. Ne zaman uyanacağız, ne vakit aklımız başımıza gelecek, bilmem ki?...

Türkiye Gazetesi  
2 Nisan 1992 Perşembe



# DEHSET





## SAKARYA TÜRKÜSÜ

İnsan bu, su mislali kıvrım kıvrım akar ya;  
Bir yanda akan berim, öbür yanda Sakarya

Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu;  
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?

Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;  
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.

Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna;  
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna?

Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir;  
Oluklar çift birinden nur akar, birinden kir.

Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?  
Bulur mu deli rüzgar o sedayı: Allah bir!

Akısta demetlenmiş, büyük, küçük kainat;  
Su çıkan buluta bak, bu inen suya inat!

bütün hurlar sendedir, bu girift bilmeceler;  
Sakarya, kandillere katran döktü geceler.

Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne,  
Kursundan bir yük birmiş, köpükten gövdesine;

Vicdan azabına eş, kana kana Sakarya,  
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

Çatlıyor, yırtınıyor, yokuşu sökmek için  
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?

İnsan üç beş damla kan, ırmağ üç beş damla su;  
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu.

Rabbim isterse, sular büklüm büklüm burulur,  
Sırtına Sakarya'nım, Türk tarihi vurulur.

Geldi ölümlü yana, gitti ölümsüz gerçek;  
Siz, hayat süren leşler, sizin kim diriltecek?

Eyvah, eyvah Sakaryam sana mı düştü bu yük?  
Bu dava hor, bu dava öksüz, bu dava büyük!..

Sakarya, saf çocuğu, musam Anadolu'nun,  
Divanesi ikimiz kadık Allah yolunun!

Ne ağır imtihandır, başıdaki, Sakarya!  
Binbir başlı kartalı nasıl taşır Kanarya?

Sen ve ben, göz yaşıyla ıslanmış hamurdanız;  
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdanız

İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hımal  
Hamallık ki sonunda, ne rütbe var, ne de mal.

Akrebın kışkacında yogurmuş bizi kader;  
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider!

Yalnız acı bir nokta, zehirle pişmiş aştan;  
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan.

Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz;  
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber kılaruz!

Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu an;  
Kehkeşeşanlara kaçmış eski güneşleri an!

Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya;  
Yüzüstü çok sündün, ayağa kalk, Sakarya!..

**Necip Fazıl KISAKÜREK**



## ORUÇ VE RAMAZAN

Dinde fıkıh (anlayış) ihsan eden yüce Allah'a hamd-ü senâ, peygamberelerin seçilmiş ve sonuncusu olan Hz. Peygamber (s.a.v.) efendimize salat-ü selâm olsun. "Allah kime hayır murad ederse onu dinde fakih (anlayışlı) kılar hadisi şerifinin sırrına mazhar olmayı Cenâb-ı Mevlâ'dan dilerim.

Fıkıh köşesinin ilk yazısını mübârek ramazan ayına tesadüfünden dolayı "Oruç ve Ramazan" konusuna tahsis etmeyi uygun buldum.

Oruç: Arap dilinde sıyam kökünden gelip "tutmak" anlamını ifade eder. Cenâbı Hak "Muhakkak ki rahman için oruç nezrettim" (1) mealindeki âyetinde savm kelimesini "sözü tutmak, kelâmdan imsak" anlamına kullanmıştır.

İstilahtaki anlamı ise; "iftar ettirici herşeyden fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar niyetle birlikte imsak demektir."

Oruç ibadetinin fazileti hususunda birçok haber varid olmuştur.

Ebu Hureyre, Resulullah (s.a.v.) den rivayet etmiştir: "Allah-ü Teâla şöyle buyurur: Âdemoğlunun tüm amelleri kendisine aittir. Ancak oruç benim içindir. onun mükâfatını ben vereceğim. Oruç bir kalkandır. Sizden biri oruçlu olduğu zaman kötü söz söylemesin, bağırıp çağırmasın, eğer biri kendisine söver ve yahut onunla dövüşürse iki defa ben oruçluyum desin"

Muhammed'in nefsi yedi kudretinde olana yemin olsun ki oruçlunun ağız kokusu Allah katında yevmi kıyamette misk kokusundan daha güzeldir. Oruçlu kişi için sevineceği iki sevinç vardır. İftar ettiğinden iftarıyla sevinir, rabbine kavuştuğunda da ameliyle sevinir." (2)

Tutulan oruç ve okunan Kur'an, kula yevmi kıyamette şefaataçı olup, Allah katında sahibine şefaata dileyecelerdir.

Abdullah b. Amr'dan Rasulü Ekrem (s.a.v.) efendimiz: "Oruç ve Kur'an kul için kıyamet gününde ederler oruç der ki:

- Ey rabbim ben onu gündüzleyin şehvet ve yemekten men ettim. Benim vasıtamla ona şefaata et.
- Kur'an-ı Azim'üş-şan'da :
- "Ey Rabbim ben de geceleyin onu uy-

**Mehmet Ali ÖZTÜRK**  
**Meslek Dersleri Öğretmeni**

kusundan alıkoydum, benim için şefaata et der de ikisi sebebiyle şefaata olunur" (3)

Oruç insanı cehennem ateşinden uzaklaştırır. Oruç tutan kimseyi ateş yakmaz.

Ebu Sait el-Hudri Rasulullah'tan bu konuda şu hadis-i rivayet etmiştir:

"Birgün oruç tutan hiç bir kul yoktur ki Cenabı Hak onun yüzünü o bir gün vasıtasıyla 40 yıl ateşten uzak tutmuş olmasın."

Oruç, ibadetler içerisinde en faziletlielerindendir. Kişiyi cennete ulaştıran amellerin başında gelir.

Ebu Uame, Hz. Peygamber (s.a.v.) e gelerek ya Rasulullah bana öyle bir amel tavsiye et ki o amel beni cennete ulaştırsın dediğinde Rasulullah ona orucu tavsiye etmiştir.

Oruç başlıca üç kısma ayrılır:

1-) Ramazan orucu, 2-) Keffaret orucu 3-) Nezir oruçları

Ramazan orucu kitap sünnet ve icma ile farzdır.

Kitaptan delili: "Ey inananlar! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi (günahlardan) korumanız için sizin üzerinize farz kılındı." (4)

"Sizden kim aya şahit olursa oruç tutsun" (5)

Sünnetten delili ise: "İslâmın beş temel esası üzerine kurulmuştur" hadisi de oruçtur.

Ümmetin uleması, orucun farziyeti üzerinde icma etmiştir. Oruç İslâm dininde zaruri olarak bilinmesi gereken rukunlerdendir. İnkar eden kâfir ve mürteddirdir.

Ramazan ayının fazileti ve bu mübarek ayda yapılan amellerin üstünlüğü hususunda da birçok haber varid olmuştur.

Ramazan ayı cennet kapılarının açıldığı, cehennem kapılarının kapandığı, şeytanların bu kağıllara vurulduğu çok mübârek bir aydır.





Ebu Hureyreden nakledilmiştir. Rasulu Ekrem (s.a.v.) şöyle buyurur:

"Ramazan hazır olunca muhakkak ki size mübarek bir ay gelmiştir. Allah (c.c.) O ayın orucunu size farz kıldı. O ayda cennetin kapıları açılır. Cennetin kapıları kapanır. Şeytanlar zincire vurulur. Onda bir gece vardır ki, bin aydan daha hayırlıdır. Kim o ayın hayrından men olunursa (orucu tutmazsa) muhakkak ki mahrum kalmıştır. (6)

Bu ay yine öyle yüce bir aydır ki büyük günahlardan kaçınıldığı sürece gelecek ramazana kadar küçük günahlar için kir kefarettir. O

Bunca müjdenin yanında bu mübarek yani orucunu tutmayanlar için korkutucu bir takım emirler de vardır.

İbni abbas'tan rivayet edilmiştir. Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"İslâmın dayanağı ve dinin kaidesi üçtür. İslâm onların üzerine bina edilmiştir. Kim onlardan birini terkederse kâfir olup kanı helâldir. Allah'tan başka ilâh olmadığına şehadet, farz namaz ve ramazan orucu" Ebu Yıla rivayet etmiştir. (7)

Ebu Hureyre'den, Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır:

"Kim ki ramazandan bir günü Allah'ın kendisine verdiği ruhsatın dışında tutmazsa bir yılın orucunu tutsa onu kaza etmiş olamaz."

Orucun uhrevi bakımdan bunca faydası yanında dünyevi bir takım hikmetlerinin de bulunması bir gerçektir.

Oruç ruh için bir takviyedir. İnsan oruç vasıtasıyla nefsinin kıymetini bilir. Allah'ın ondaki sırrını keşfeder, semavi yönünü arzi yönüne hakim kılar. Binitten önce biniciye, evden önce ev sahibine itina gösterir. Ruhun arzu ve isteklerini bedeninin arzu ve isteklerine galip kılar. İşte o zaman insan bir melek hatta bir melekten de üstün olur.

"İman edip de güzel amellerde bulunanlara gelince ... Hiç şüphe yokki bunlar yaratılanların en hayırlısıdır. (8)

Bunun için Allah insanı azalarının esiri olmaktan ve ceset zindanından kurtarıp, yüce bir mertebeye yükseltmek için orucu farz kılmıştır. Zira insan oruç ile şehevî ve hayvani hizlerine üstün gelir. Meleklerle benzer.

Oruçta sıhhat vardır.

İnsanda meydana gelen hastalıklardan çoğu insanın yararlı-zararlı diye hiçbir ayırım yapmaksızın canının her istediğini midesine doldurmasından ileri gelmektedir. Tirmizi'nin rivâyetindeki bir hadiste Rasulullah şöyle buyurur:

"İnsanın karın boşluğunda midesinden daha zararlı bir organ konulmamıştır. Siz yemek yerken midenizi üçe ayırınız. Bunlardan birisini yemek için, birisini su için birisini de nefes almak için ayırınız."

Mide her derdin başı olunca şüphesiz perhiz de bunun tedavisidir.

Oruç irâdeyi kuvvetlendirir.

Oruç insanı sabıra alıştıran eğitici bir özelliğe sahiptir. İnsanın önünde ne nefis yemekler hazır olduğu halde bir lokma dahi yiyemez. Susuzluktan yanar da, önünde buz gibi sular olduğu halde bir damla dahi içemez.

İrade üzerinde araştırma yapan bir Alman psikologu insan iradesini oruçtan daha iyi takviye edecek başka bir vesilenin olmadığını söyler.

Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurur:

"Her şeyin bir zekatı vardır. Bedenin zekâtı oruçtur. Oruç sabrın yarısıdır." (9)

Oruç insana nimetin değerini öğretir.

Oruç yoksulu ve yoksulluğu hatırlatır.

Hz. Yusuf (a.s.) kendisi yeryüzünün hazinelerine sahip olduğu ve her türlü yiyecek maddelerinin sahibi olduğu halde çok oruç tutardı. Kendisine niçin çok oruç tuttuğu sorulduğunda;

- Karnım doyduğu zaman karnı aç olan fâkirleri unutacağımdan korkuyorum derdi.

Gelecek sayıda bir başka konuda buluşmak dileğiyle.

#### DİPNOT.....:

- 1- Meryem: 26
- 2- Ahmet ibn-i Habel, Müslim, Nesai rivayet etmiştir
- 3- Ahmet ibn-i Habel, Müslim, Nesai rivayet etmiştir
- 4- Bakara 183
- 5- Bakara 185
- 6- Beyhaki raviyet etmiştir.
- 7- Beyhaki raviyet etmiştir.
- 8- Beyyine 7
- 9- Buhari rivayet etmiştir.



# HAK VE BATIL MÜCADELESİ

M.Harun SARIÇİÇEK

3639 10.SINIF

Ey iman çeşmesinden su içmiş, irfan bağından güller destelemiş; Aziz Mü'minler... İlk insan ve ilk peygamber Hz. Adem (a.s.) la başlayan Hak-Batıl mücadelesi, insanlığın son gününe kadar devam edecektir. Bu mücadele Hak'dan yana olanlara mutluluk, batıldan yana olanlara ise perişanlık vardır. Kur'an-ı Kerim; Dünya ve ahirette saadet prensiplerinin Hak'da, rezil olma esaslarının da batıda olduğunu beyan etmiştir. Öyleyse Hakk nedir? Herhangi bir husus, Allah'a ve O'nun dinine dayanıyorsa, O Hak'dır. Allah'dan ve O'nun dininden başka bir sisteme dayanıyorsa, o da batıdır. Şanı Yüce Mevlamız, "Hala batıla inanıyorlar da, Allah'ın nimet(ler)ine nankörlük mü ediyorlar?" (1) buyurarak bu gerçeği ilan ediyor. Öz olarak; iyiyi, güzeli, doğruyu, fazileti, namus ve hürriyeti temsil eden her şey Hak'dır. Kötülüğü, çirkinliği, eğriyi, rezaleti, ahlaksızlık ve hayasızlığı temsil eden her şey de batıdır. Hakk'ın önderleri; Peygamberler, veliler, faziletli alimler ve gerçek iman sahipleridir. Batılın önderleri ise; Nemrutlar, Firavunlar, Ebu Cehiller ve bunların her devirdeki temsilcileridir. Muhterem Mü'minler; Eğer bir cemiyette insanlar Hakkı bırakıp, batılın peşine düşerlerse, O cemiyette: Allah, Peygamber, din ve mukaddes değerler hiçe sayılır. Adaletin yerin zulüm, dostluğun yerini düşmanlık alır. İnsanların kalbine huzursuzluk, ızdırap ve endişe dolar. Yalan, hile, rüşvet, dalkavukluk ve dolandırıcılık alabildiğine çoğalır. İçki, kumar ve şehvet o toplumu baştanbaşa kuşatır. Sevgi, saygı bağları kopar. Kardeşlik ve yardımlaşma şuuru yok olur. Camiler öksüz, minareler yetim kalır. Şehvet pazarları ve meyhaneler insan seline tutulur. Üzülmek ifade edeyim ki, bugün cemiyetimizde Hakk'a sırt çevrildiği için batıl bütün şiddetiyle hüküm sürmektedir. Bu sebeple de; dini ve milli değerlerimiz hor görülmektedir... Sevgi, saygı, kardeşlik yok, düşmanlık vardır. Huzur ve saadet yok, ızdırap ve endişe vardır. Doğruluk, ciddiyet, fazilet yok, yalan, hile, çekiştirme ve dalkavukluk vardır... Her gün biraz daha çoğalan, kan davaları, intiharlar, cinayetler ve suistimaller neyin eseridir? Geceleri yatağımızda uzanırken bile evimizin, iş yerimizin soyulmasından niçin endişe ediyoruz? Bütün bunlar batılı yaşadığımız için değil midir?..

Aziz Mü'minler... Batıl, Hak'dan uzaklaştığı, Hak'dan gaflet edildiği zamanlarda meydana çıkar. Menfaatlere, nefsin arzu ve isteklerine dayandığı için birçok taraftar da bulur. Fakat uzun müddet devam edemez. Yıkılmaya, yok olmaya mahkumdur. Çünkü o, çürük esaslara dayalıdır. Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle su üstünde kabaran köpük gibidir. Köpüğün gidip suyun duru olarak kalması ilahi bir hükümdür. (2) Siz; Hakk'ın batıla yenilip kaybolacağını mı sanıyorsunuz? Siz; inkarcılara, Hak düşmanlarına Allah'ın verdiği mühletin dolmayacağını ve insanların batılın kölesi olmaya devam edeceğini mi zannediyorsunuz? Hayır, hayır, bu imkansızdır. Batıl, Hakkın önünde yenilmeye mahkumdur. Hak, bütün engellere rağmen, galip gelecektir. Firavunun kucagında Hz. Musa'nın büyütülmesi, Hakk'ı temsil eden küçük Melek olacaktır. İslam Devletinin, zamanın süper güçleri olan Bizans ve Roma İmparatorluklarını dize getirdikleri gibi Allah'ın hükmü mutlaka gerçekleşecektir. Tarih boyunca bu böyle olmuştur. Hak geldi, Batıl yok oldu. Şüphesiz batıl yok olmaya mahkumdur. (3) O halde Mü'minler; Allah Rəsulü (s.a.v.)'in beyan ettiği seçkin sınıfa dahil olmaya çalışacağız. O şöyle buyurur: "Ümmetimden bir zümre, kıyamet kopuncaya kadar daima Hak'da sebat edecek ve başkalarına üstün bir halde bulunacaktır." (4) Bu bakımdan; Yolunuz Hak, mücadeleniz Hak, Dünya ve ahirette yüzünüz ak olsun. Allah'ın nuru, feyzi ve bereketi üzerinize olsun...

Kaynaklar: (1) Ankebut Suresi, 67. Ayet

(2) Ra'd Suresi, 17. -Ayat

(3) İsra Suresi, 81. Ayet

(4) Hakim, Hikmet Gonceleri S.197, No: 306





Ölü olsaydım  
şimdi  
duymazdım  
bu acıyı,  
ya da  
felçli olsaydım  
hissetmezdim  
sancıyı.  
Suçlular  
masum oldu  
yaktılar  
davacıyı,  
o yüzden  
suçluları  
suçluyor  
suçluyorum!

### ÇİLEK

Çekerim bu çileyi çekilecekse eğer  
Bu gün baş örtüsüydü yarın başka şeyden

Hep böyle sabır diye sineye çekersem  
Vallahi azap gelir sen rahmetli beklerken

O zaman meydan olur mahet in Masanların  
Gömerakideni enderin mezarlara

Somra fibri hastalık tekbiri unuttursan  
Allah ı bakanında pırlara kul olarsın

Arkasından beysine takılır demir öke  
Yasadılar yagını atırlar öke öke

Ve senin vatanında Yahudi uia piyori  
Ağlasanda kâr etmez oyanın somperdesi

Hayır kalk be kardaşım Cünbüze bir kutak ver  
Damsözün son yaptığı Fatih in yaptığı yer

Baş olan su ayağa var uman tokadım  
Nurki oda anların hak batıl davasını

Bir tarih okuttular galan üstüne yalan  
Ve meydanlar da biri güya büyük kahraman

İstiklali aradım var bak secdeye varmış  
Milletsiz kayıp diye türbeye olan asması

Ecdada küfredmek eldeki tek sermaye  
Vatansa at üstünde çekiyor ihaleye

Müslümanlara baktım hepside bölük parçık  
Mide, uskur davası semere vurulan güle

Kim umardı ki bir gün ayaklar baş olacak  
Düşünün kim umardı inamak suç olacak

Bir tek örtü yüzünden dökmüşken Fransızı  
Bugün tepside sunduk vatan kızlarımızı

Şakir BÜĞDAY



# MEVLÂNA'NIN AHLÂK ANLAYIŞI

A. Mevlana'nın Tasavvufu ve İslamiyeti Anlayışı:

Mevlana, sararmış yüzlü ve ince vücutlu idi. Bu sararmış ve zayıf bünyesinde öyle bir nur öyle heybet vardı; gözleri o kadar keskin ve çekici idi ki, kimse dikkatle bakamazdı. Mevlana başına, bilginlere mahsus birşekilde sarık sarar, taylasan (sarıktan sarkan uç) bırakırdı. Sırtına da, bilginlerin giydikleri gibi, bol geniş kollu bir hırka giyerdi. Şems'in kaybolmasından kırk gün sonra, ömrünün sonuna kadar, beyaz sarık yerine duman renkli bir sarık sardı ve Yemen ile Hint kumaşından yaptırdığı fereci (göğsü açık uzun kollu cübbe) giydi. Mevlana'nın tasavvufu, hiç bir zaman bir bilgi sistemi yahut hayali bir idealizm değildir. Onun tasavvufu, irfan, tahakkuk, aşk ve cezbe aleminde olgunlaşmadır. Mevlana daima hayatın gerçeklerini görür, hayatın bütün gerçeklerini kabul eder, ondan el etek çekmez. Miskinliği, hayattan el etek çekmeyi reddeder; hayatı, hayatın içinde yaşatır. Onun dünyayı tarifi bize, onun tasavvufunu açıklar: "Dünya nedir? Allah'dan gafil olmaktır. Kumaş, para ölçüp tartarak ticaret yapmak ve kadın; dünya değildir. Din yolunda sarf etmek üzere kazandığın mala, Peygamber, "Ne güzel mal" demiştir. Suyun gemi içinde olması geminin helakidir. Gemi altındaki su ise gemiye; geminin yürümesine yardımcıdır. Mal, mülk sevgisini gönülden sürüp çıkardığındandır ki Süleyman (peygamber), ancak yoksul adını takındı. Ağzı kapalı testi, içi hava ile dolu olduğundan derin ve uçsuz, bucaksız su üstünde yüzüp gitti. İşte yoksulluk havası oldukça insan, dünya denizine batmaz, o denizin üstünde durur. Bütün bu dünya, onun mülkü olsa bu mülk, gözünde hiç bir şey değildir." Mevlana'nın tasavvufunda gaye, kulluk ve yokluktur. Dolayısıyla hakiki padişahlık; gerçek varlık makamına erişmektir: "Asıl o Allah mülk ve saltanat sahibidir, kendisine baş eğene bu topraktan yaratılan dünya şöyle dursun, yüzlerce mülk, yüzlerce saltanat ihsan eder. Fakat, Allah huzurunda bir secde, sana ikiyüz devlet ve saltanattan daha hoş gelir. Ben ne mal isterim, ne mülk; ne devlet isterim, ne saltanat. Bana o secde devletini ihsan et, yeter diye ağlayıp sızlanmaya başlarsın." "Senin tahta dediğin şey, tahtadan yapılma oturaktır. Konduğun eri baş köşe sanmışsın ama, kapıda kalakalmışsın. İğreti padişahlığı Allah'a ver de Allah sana herkesin kabul edeceği hakiki bir padişahlık

versin. "Yok olmadıkça hiç kimseye yüce huzura varmaya yol yoktur." "Kapıda dolaşan, Ben'den Biz'den dem vuran kapıdan sürülür. "La" makamında dolaşıp durur." "Kim benlikten kurtulursa bütün benlikler onun olur. Kendisine dost olmadığı için herkese dost kesilir." "Yokluk küheylanı, ne de güzel bir buraktır. Yok olduysan seni varlık makamına götürür." Mevlana'nın tasavvufunda, varlığın, yaratılışın, hayatın manası aşktır. Aşk ise, kimseye niyazı, ihtiyacı olmayan Allah'ın vasıflarındandır. Ondan başkasına aşık olmak da geçici bir hevestir. Yaratılışın sebebi, bütün hastalıkların tabibi; böbürlenmenin, bencilliğin devası, elemelerin merhemi ilahi aşktır: "Aşk, o şuledir ki, parladı mı sevgiliden başka ne varsa hepsini yakar." "Aşk, kimseye niyazı ve ihtiyacı olmayan Allah'ın vasıflarındandır. Onlardan başkasına aşık olma, geçici bir hevestir." "Ey bizim kibir ve azametimizin ilacı, ey bizim Eflatun'umuz! Ey bizim Calinus'umuz! Toprak beden, aşktan göklere çıktı; dağ oynamaya başladı, çevikleşti. Ey aşık! Aşk; Tur'un canı oldu. Tur sarhoş, Musa da düşüp bayılmış... Kimin aşka meyli yoksa o kanatsız bir kuş gibidir, vah ona!" Mevlana'nın tasavvufunda esas, gönül sahibine erişmek ve cevher olmaktır. Nitekim şöyle buyurur: "Allah ile oturup kalkmak isteyen kişi, veliler huzurunda otursun. Velilerin huzurundan kesilirsən, helak oldun gitti. Çünkü sen, külli olmayan bir cük'sün. Şeytan, birisini kerem sahiplerinden ayırırsa onu, kimsiz, kimsesiz bir hale kor o halde de bulunca başını yer, mahvedip gider." "Velilerin huzurundan uzaklaşırsan hakikatte Allah'dan uzaklaşırsın." "Mana ehliyle düş kalk ki hem ata ve ihsan elde edesin hem de feta (yiğit, cömert) olasın. Bu cisimde manasız can; hilafsız, kılıf içinde tahta kılıç gibidir. Kılıfta bulundukça kıymetlidir. Çıkcına yakmaya yarar bir alet olur. Tahta kılıcı nuharebeye götürme, ah u figana düşmemek için önce bir kere muayene et; Eğer tahtadansa, yürü başkasını ara; eğer elmassa sevinerek ileri gel! Elmas kılç, velilerin silah deposundadır. Onları görmek size kimyadır. Bütün bilenler ancak ve ancak bunu böyle demişlerdir: Bilen, alemlere rahmettir. Gülen nar bahçeyi güldürür. Erler sohbeti de seni erlerden eder. Katı taş ve mermer bile olsun, gönül sahibine erişersen cevher olursun. Temizlerin muhabbetini ta cınının içine dik. Gönüli hoş olanların muhabbetinden başka muhabbetlere gönül verme. Ümitsizlik di-



yarına gitme, ümitler var. Karanlığa varma, güneşler var. Gönül seni, gönül ellinin diyerına; ten senisu ve çamur hapsine çeker. Agah ol, birgönülteşten gönül gıdasını al, onunla gönlünü gıdalandır. Yürü, ikbâli bir ikbal sahibinden öğren." Mevlâna'nın İslamiyeti anlayış tarzını belirtmeye çalışalım: Mevlâna, "Muhakkak ki sizin, Allah'ın yanında en kerim olanınız Allah'dan çok korkup, günah işlemeyeninizdir. " mealindeki ayetin şuuruyla daima Kur'an hükümlerinin adabına riayet ederek Allah'ın haram kıldığı şeylerden el çekmiş; hülâsa Allah'dan kendisini uzaklaştıracak şeylerin hepisinden daima sakınmış, gerçek takva sahibi bir şahsiyettir. Şems ile karşılaştıktan sonra, muhitim hazım ve idrak edemeyeceği bir aleme giren Mevlana bütün vecd (kendinden geçerek İlahi aşka dalma) ve istigrak (mana alemine dölörak dünyadan habersiz olma hali) içinde dahi bir an İslam Dininin esaslarından harice bir adım atmamıştır. Mesnevi'sinde: "Bizim Rabbimiz "

Muhammed'e bağlılığını apaçık ilan ederek: "Canım bedenimde oldukça Kur'an'ın kuluyum; Seçilmiş Muhammed'in yolunun toprağıyım. Birisi, sözlerinden ,bundan başka bir söz naklederse, O nakledenden de bezmişim ben, bu sözden de bezmişim." demektedir. Mevlana'nın eserleri ve yaşayışı dikkatlice tedkik edildiğinde, rahatlıkla şöyle söylenebilir: Mevlana kendi ilmini, Hazret-i Muhammed'in ilminde, irfanını, Hazret-i Muhammed'in irfanında; benliğini, Hazret-i Muhammed'in benliğinde; hasılı bütün varlığını, onun varlığında yok ederek manevi hüviyetini, Hazret-i Muhammed'in manevi hüviyetinin parlak meş'alesi nurundan yakıp uyandırmıştır. Nitekim kendisi de hakikati şu mısralarında belirtmektedir: "Biz Allah'ın sayesinde, Mustafa'nın nurundanız Sedef içinde damlamış çok kıymatli bir inciye. Herkes suret gözüyle bizi nereden görecektir? Biz Kibriya'nın (büyüklük ve yücelik sahibi Allah'ın) su balçık içinde belirmiş nuruyuz."



Secde et ki, Allah'ın yakınlarından olasın" buyurmuştur. Bizim bedenlerinizin secdesi, ruhlarımızın Allah'a yaklaşmasına sebeptir." diyen Mevlana, Allah sevgisini yalnız fikir ve mana olarak kabullenmez, üzerine farz olan ibadetleri aşkla ifa ederdi. Eflaki şöyle naklediyor: Mevlana , Ezan'ı Muhammedi'yi işittince, elleriyle dizlerinin üzerine basıp, olanca heybetiyle ayağa kalkar: "Ey canımız kendisiyle ruşen olan! Adın ebediyete kadar kalsın" der; bunu üç defa tekrarlar, sonra: "Bu namaz, oruç, hac ve cihad, itikadın şahiddir. Hediyeler, armağanlar ve sunulan şeyler benim seninle hoş olduğumun, seni sevdiğimin şahididir." "Eğer Allah sevgisi, yalnız fikir ve mana olsaydı senin oruç ve namazının zahiri suretleri de kalmazdı, yok olurdu." diyerek tam bir tevazu ve niyazla namaza daldı. Mevlana, şu rubaisiyle Kur'an-ı Kerim'e ve Hazret-i

B. Mevlana'nın Eğitimi Yönu 1. İnsana Bakışı: Mevlana, insana afasık (günahkar) da olsa, kafir de olsa, engin bir görüşle ve rahmet dolu bir nazarla bakmıştır. Çünkü o, Mesnevi'sinde de ifade ettiği gibi, Allah'ın fasık ve putperest de olhsa, kendisini çağırana icabet edeceğini müdriktir. Mevlana, Muhammedi feyze tam mazhar olarak rahmet madeni olmuş, Kur'an-ı Kerimde buyurulan: "Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz." Mealindeki ilahi müjdenin hakikatine ermiş bir Allah dostudur. Onun içindir ki, bütün insanlığa coşkunlukla: "ümitsizlik semtine gitme; ümitler vardır. Karanlık tarafa gitme; güneşler vardır." diye haykırır. Kamil insan olarak, böylesine, ilahi rahmet ve Rahmani ümitlerle dopdolu olan Mevlana'nın hiç kimseye hor bakmayacağı gayet tabidir ve hassasiyetle de şu tavsiyede bulunur: "Hiçbir kafiri hor görmeyin. Olur ya, müslüman ola-



rak ölebilir. Ömrünün sonundan ne haberin ver ki ondan tamamiyle yüz çeviriyorsunuz?" Bilinmelidir ki, Mevlana'nın bir kamil mürşit olarak manevi vezifesi, yaratılışın gayesi çevresinde, insanların hidayetne ve ebedi saadetine vesile olabilmektirdi. Bu ilahi gayenin gayreti ve yüklendiği manevi vazifenin şuuruyla: "Biz pergel gibi,iz. Bir ayağımız Şeri'at'de (ayet, hadis, icma-i ümmet ve kıyas-ı furaha üzerine kurulmuş olan din daidelerinde) sağlamca durur, öteki ayağımız yetmişiki müllelti dolaşır." demektedir. İşte Mevlana'nın engin görüşünde, hoş görülemeyecek kadar olan hoş görüşünde Tevhid'in sırrı, Kur'an'ın nuru ve İslam'ın şuuru vardır. Mevlana'nın, devhid'in sırrıyla hudutsuz hoşgörüsünü yaşayışı ile de, nükteli bir biçimde, ortaya koyduğunu görmekteyiz. Zaten Mevlana'nın şahsiyetindeki olgunluk ve bariz vasıf, söylediğini yaşamasıdır ve fikrini hareketiyle göstermesidir. Bu hususa bir misal verelim: Bir sema meclisinde Mevlana, sema etmektedir. Birdenbire bir hristiyan sarhoş, Sema'ya girer. O sarhoş heyecan göstererek Mevlana'ya çarpmaktadır. Bunun üzerine dostlar o sarhoşu incitirler. Mevlana, o sarhoşu incitenlere hitaben: "Şarabı o içmiştir, sarhoşluğu siz ediyorsunuz." buyurur. Dostlar, o sarhoşu tanıtmak için, cevaben: "Tersadır -(hristiyanıdır)." dediklerinde Mevlana, tersanın diğer, korkak ve korkan, manasını ima ederek: "O tersa (korkak ve korkan) ise siz niçin değilsiniz?" der ve dostlar, yaptıkları hatadan dolayı özürler dilerler. 2. Halka Bakışı: Mevlana'nın nazarında, kim olursa olsun, her şeyden evvel insan vardı. Halk tabakasından olsun, yüksek tabakadan olsun, onun için farketmezdi. Bilakis halka pek merhametliydi. Gariplere karşı daima gönül alıcı davranırdı. Mevlana bir gün ilice'ya gitti. Emir Alim Çelebi daha önce davranarak hamama vardı ve Mevlana'nın dostlarıyla beraber kalabilmesi için bütün insanları hamamdan dışarı çıkarttı, sonra havuzu kırmızı ve beyaz elmalarla doldurttu. Mevlana içeri girdiği vakit hamamın soyunma yerinde insanların acele ile elbiselerini giydiklerini ve havuzun da elmalarla dopdolu olduğunu gördü. Emir Alim Çelebiye hitaben dedi ki: Ey Emir ALİM! Bu insanların canları elmadan daha mı az kıymetli ki, onları dışarı edip havuzu elmalarla doldurdun. Onlardan biri, elmaların otuz mislidir. Yalnız elmalar değil, bütün dünya ve içindeki şeyler, insanlar için değildir? Eğer beni seviyorsan, söyle de hepsi hamama girsinler. Fukarası, zengini, sağlamı ve zayıfı dışarıda kalmasın ki, ben de onların davetsiz misafiri olarak suya girebileyim, onların sayesinde biraz din-

lenebileyim." Etrafındakilerin ve kendisi ile oturup kalkmak isteyenlerin, sultanlar, emirler, zenginler ve hep ileri gelen kimseler olmasına rağmen Mevlana, daha çok fakirlerle, zaruzet içinde olanlarla düşüp kalkardı Müridlerinin çoğu da, zaten hor ve hakir görülen kimselerdi. Müredlerini kınayanlara, Mevlana'nın cevabı dikkat çekicidir: "Benim müridlerin iyi insanlar olsalardı, ben onların müridi olurdum. Kötü insan olduklarından, ahlaklarını değiştirip iyi olmaları, iyiler ve iyi amel eden insanların arasına girmeleri için müridliğe kabul ettim. Allah'ın rahmetine nazhar olanlar kurtulmuşlardır; fakat lanetine uğramışlar tedaviye muhtaç hastalardır. İşte biz bu ihanetleri rahmetlik yapmak için dünyaya geldi." 3. Aileye Bakışı: Mevlana, ince ruhlu, gayet hassas ve nmazik bir baba; gönül almakta, gönül okşamakta ve kadirşinaslıkta örnek bir aile reisidir. Geline Fatma Hatun'a ve oğlu Sultan Veled'e gönderdiği mektupları okuduğumuzda, onun inci ruhunu, nezaketini ve kadirşinaslığını açıkca görmekteyiz. Geline hitap ederken kullandığı: "Bizimde gönlümüzün ışığı, aydınlığı; alemin de gönlünün ve gözünün ışığı, aydınlığı..." "Canım canına karışmıştır, birleşmiştir. Seni inciten herşey beni de incitir... Sizin gamınız, on kat fazlasıyla bizimdir. Sizin düşünceniz, tasanız; bizim düşüncemiz, bizim tasamızdır... Aziz oğlum Bahaeddin sizi incitirse, gerçekten sevgisini ve gönlümü ondan alırım..." ifadeleri onun hassas ruhunun, nezaketinin ve gönül okşayıcılığının delilidir. Oğluna hitaben yazdığı nektubundaki şu cümleler de onun kadirşinas şahsiyetinin aynasıdır: "Padişahımız Şeyh Selahaddin'in kızının hatırına riayet etmeniz için şu bir kaç satır yazıldı. Allah için şu babanızın yüzünü, kendi yüzünü, bütün soyumuzun, sopunuzun yüzlerini ak etmek istersen, onun hatırını aziz, ama pek aziz tut, onu can ve gönül tuzağıyla avlamak için her günü ilk gün, her geceyi gerdek gecesi say..." Mevlana'nın davranışıyla ve tavsiyesiyle, nasıl bir baba ve nasıl bir ruh terbiyesi olduğunu anlamak için de Sultan Veled'in şu hatırasını okuyalım: Birgün bana bir ruh bezginliği ve iç sıkıntısı geldi. Beni bezgin ve sıkıntılı gören babam: "Birine mi incindin de böyle sıkıldın? dedi. Ben "Bilmiyorum, bu ne haldir?" dedim. Babam kalkıp eve gitti ve bir müddet sonra, kurt postunu çevirip başına ve yüzüne geçirmiş bir halde ve çocukları korkuttukları gibi "Bu! Bu! Bu!" yaparak yanıma geldi. Babamın bu hoş hareketinden bana bir gülmedir geldi; anlatılmayacak derecede güldüm. Yere kapanarak ayaklarını öptüm. Babam: "Baahaeddin! Eğer bir güzel sevgili sana sıkı sıkıya



bağlansa, daima seninle şaka, şenlik etse ve birdenbire yüzünün şeklini değiştirip gelse ve sana "Bu! Bu! Bu!" dese ondan hiç korkar mısın?" buyurdu. Bende "Hayır, korkmam" dedim. Buyurdu ki: "Seni sevindiren, seni sevinç ve neşe içinde tutan sevgili, seni üzen ve kendisinden sıkıntı duyduğun aynı sevgilidir. Hep odur, hep ondandır ve ondan feyzlenirsin. O halde niçin boş yere üzgün duruyor, sıkıntının elinde aciz kalıyorsun?" \*İçinde sıkıntı görünce onun çaresine bak; çünkü dalların hepsi kökten biter. İçinde genişlik, ferahlık görünce ona su ver. Kalb ferahlığının verdiği meyveyi da, dostlara ve ahbablara sun." C. Mevlana'nın Ahlakçı Yönü 1. İnsani Münasebetlerde Dikkat Ettiği Hususlar: Mevlana- hasımları tarafından kendisine reva görülen dil uzatmalarına ve uygunsuz lakırdılara hiç acı cevap vermez; yumuşaklıkla mukabelede bulunurdu. Cami, şöyle naklediyor: Mevlana'ya düşmünlük güden Konyalı Siraceddin'e, Mevlana'nın: "Ben yetmişiki milletle beraberim", dediğini söylediler. Siraceddin de düşmanlığından, Mevlana'yı huzursuz etmek ve kıymetten düşürmek niyetiyle, yakınlarından büyük alimi ona gönderdi. O alim, Siraceddin'in talimatına göre, büyük bir kalabalık içinde Mevlana'ya, "sen böyle mi söyledin"? diye soracak, şayet ikrar ederse kendisini edep dışı sözlerle incitecek, insanlar arasında mahcup edecekti. O alim, Mevlana'nın huzuruna geldi ve sordu: "Sen yetmişiki milletle beraberim diye söyledin mi?" "Evet demişim" deyince, o alim ağzına geleni söyledi, aşırı derecede ileri geri konuştu. Mevlana tebessüm ederek dedi ki: "Senin bu söylediklerine rağmen, seninle de beraberim" Mevlana, cariyelerle, hizmetkarlara karşı muamelesinde ve anlayışında da güzel allaklıdır. O daima gönül bir şahsiyettir. Hazret-i Muhammed'in, "Onlara giydiğinizden giydiriniz; yediğinizden yediriniz" hadisinin şuurundadır. Mevlana'nın kızı Melike Hatun, birgün cariyesine sert davranmış, onu azarlamıştı. Kızının bu durumunu gören Mevlana, ona: "Onu neden incitiyorsun? Acaba, o hanım; sen de cariyeye olsaydın ne yapardın? İstermisin ki, bütün dünyada Allah'dan başka kimsenin kölesi yoktur, diye fetva vereyim. Hakikatte onların hepsi bizim kardeşimizdir," der. Mevlana, güzel ahlakıyla hep affedici olmuş suçlulara karşı gösterdiği hoş anlayış ve muamelesiyle, onları cemiyette, insanlığa kazandırmıştır. Mevlana, birgün odasında namaz kılıyordu. Birisi içeri girdi ve "fakirim, hiçbir şeyim yoktur," dedi. Sonra Mevlana'yı namazın huzuruna dalmış, kendisinden habersiz olduğunu anlayınca ayağının altındaki halıyı çekti ve alıp gitti. Hoca

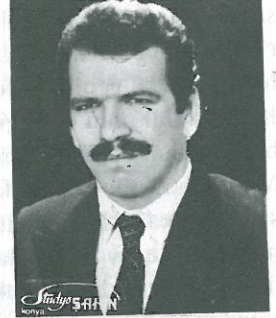
Necdeddin bu durumu öğrenir öğrenmez, o şahsı aramaya başladı ve onu bit parazında halıyı satarken yakaladı, sonra eziyet ede ede o fakiri Mevlana'nın huzuruna getirdi. Mevlana, Hoca Necdeddin'e şöyle dedi: "İhtiyacından ötürü bunu yapmıştır, ayıp değildir. Onu mazur görüp, ondan halıyı satın almak lazımdır." Mevlana, çocuklara karşı çok merhametli ve şefkatli idi: Birgün Mevlana, mahalleden geçiyordu. Çocuklar da yolda oynuyorlardı. Uzaktan Mevlana'yı görünce hepsi birden koşarak, saygı ile huzurunda durdular. Yalnız çocuklardan biri uzakta idi. Ben de geliyorum, diye bağırdı. Mevlana, çocuk işini bitirip gelinceye kadar bekledi. Mevlana, daima birleştiricidir, barıştıracıdır; sevginin ve barışın adeta sembolüdür. İki ulu kişi birbirlerine düşmanlıkta bulunuyor, münasebetsiz sözler söylüyorlardı. Onlardan biri ötekine: "Eğer yalan söylüyorsan, Allah senin canını alsın!" diyor, diğeri de ona: "Eğer sen yalan söylüyorsan, Allah senin canını alsın." diyordu. Mevlana onların arasına girip: "Hayır, hayır. Allah ne senin, ne de onun canını alsın. O, benim canımı alsın, çünkü canı alınmaya ancak biz layıkız." dedi. Her ikisi de barıştı. 2. Çalışma ve İnsan: "İnsanın elde ettiği şey, zararsa çalışmasından ileri gelmiştir; karsa çalışıp çabalamasından." "Kazanmak da ekin ekmeye benzer, Ekmedikçe ona sahip olmaya hakkın yoktur." "Hiç buğday ektin de, arpa verdiğini gördün mü? Sözleriyle Mevlana, dostlarına çalışmayı emrederdi. Miskinliği reddeden Mevlana derdi ki: "Tevekkül ediyorsan, çalışmak hususunda da tevekkül et; kazan da sonra Allah'a dayan." "Birisi bir define buluverir. "Ben de onu istiyorum, dükkanla, alışveriyle ne işim var?" der. Baht işi bu, fakat nadirdir. Tende kudret oldukça çalışıp kazanmak gerek. Çalışıp kazanmak, define bulmaya mani değil ya, Sen işten kalma da, nasibinde varsa define de arkandan gelsin." Mevlana dostlarına, ne olursa olsun helal kazancı, helal lokmayı tavsiye ve emrederdi: "Nur ve kemali arttıran lokma, helal kazançtan elde edilen lokmadır. İlim ve hikmet helal lokmadan doğar; aşk ve rikkat (gönül inceliği) helal lokmadan meydana gelir." Mevlana, dostlarına dilenmeyi yasaklamış ve: "Biz, kendi dostlarımıza dilencilik kapılarını kapattık, dostlarımız, ticaret, kitabet veya herhangi bir el emeği ve alın teri ile geçimlerini temin etsinler. Biz Hazret-i Peygamber'in: "Gücün yettikçe, istemekten sakın." emrini yerine getirdik. Bizim müridlerimizden kim bu yolu tutmaz ise, onun bir pul kadar değeri yoktur." buyurmuştur.



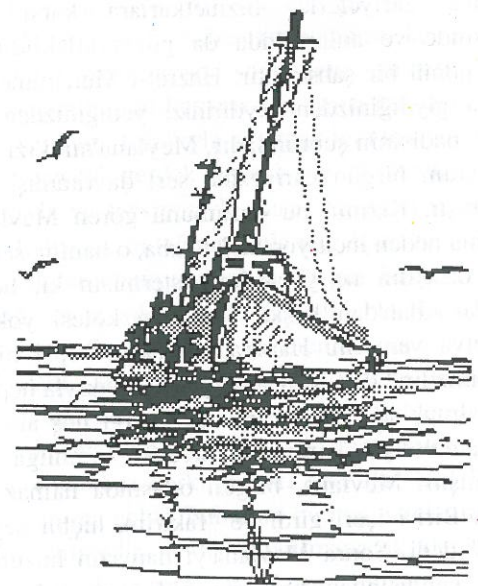
# ANADOLU'NUN İSLÂMLAŞMASI

İslam, M.S. VII. Asırda zuhur ettikten sonra kısa bir zamanda hızla yayılmış. Sasani ve Bizans topraklarında sesini duyurmaya başlamıştır. Böylece yer-yüzünün büyük bir bölümüne hakim olmuş; hüküm sahibi olduğu yerlere "Dar'ul-Islam", hakim olmadığı bölgelere "Dar'ul-Cihad" adı verilmiştir. Anadolu'nun müslüman'larca fethi, Hulefa-i Raşidin devrinde başlamış; M.S. XI. asra kadar Emevi, Abbasi halifeleri ve Oğuz Boylarının gaza ve cihad mefkureti ile tamamlanmıştır. Hz. Ebu Bekir (632-634) devrinde irtidat (Dinden dönme) hareketini destekleyen Bizans ve İrmiz karşı Arabistan dışına çıkma ve bu bölgeleri fetih politikasının sonunda Anadolu'nun Fırat'tan itibaren doğu Anadolu'ya kadar akınlar ve fetihler yapılmıştır. (1) Anadolu'daki Emevi-Bizans mücadelesinde enteresan tarihi değişimler meydana gelmiş Suriye'den Tarsus'a kadar uzanan bölgeye Müslüman nüfus yerleştirilmiştir. (2) (1) M. Halil Yinanç, Anadolu'nun Fethi, İst. 1944 s. 7. vd. (2) Şahin Uçar, Anadolu'da İslam-Bizans Mücadelesi, İst. 1991 s. 128 Abbasiler, Anadolu'nun fethine çok önem vermiştir. Halife Mehdi (?-785) Anadolu'daki sınır bölgesine Afşin, Haka, Vasf, Mengü Gır, Firganlı Ömer, Semerkanlı Haris gibi müslüman-Türk komutanlarını ordusunun başında göndermiştir. Tarsus'tan Erzurum'a kadar uzanan bölge Maveraünnehir den gelen Müslüman Türklerle iskan edilmiştir. İki buçuk asır devam eden İslam-Bizans mücadeleleri sırasında Türkler, Anadolu'da bağımsız bir devlet kurmuş; bölgeyi halife adına islamlaştırma mefkuresi ile gaza ve cihad etmişlerdir. (3) Anadolu Türk tarihi, M.S. X. asırda Oğuzların Selçuklular idaresinde bölgeyi fethederek (26 Ağustos 1071) de burayı kendilerine ebedi vatan yapmaları ile başlar. İki buçuk asır süren dini ve kültürel mücadele sonunda bölge İslam ülkesi haline gelmiştir. Anadolu Selçukluları bölgede hükmünde he-

## Dr. Ahmet Şeref Ceran Meslek Dersi Öğretmeni



tiyeleyen helkleri mekçin birliği ideali etrafında yapılmıştır. Devlet, gayr-i müslim teb'ası üzerinde onların dini ve soyu, kültürel yapılarına karışmayan, müsamahalı, sistematik dolaylı bir islamlaştırma politikası takip etmiştir. Bu hedefe ulaşmak için dini, ekonomik ve sosyal kültürel müesseselerini (3) M. Halil Y. nans, Milli Tarihimizin Ad. İst. 1972s 22-23 kumuştur. Bu müesseseler vasıtasıyla İslam kültürünü güçlendirmiştir. Böylece sosyal-kültürel yapıdan müslümanların otorite ve müsamahasını gören gayr-i müslim halk, kendi arzuları ile İslamı kabul etmiştir. (4) (4) I. Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Teşkilatına Medhul, Ank. 1970 s. 95; C. Cahem, Osmanlılardan Önce Anadolu'da Türkler, Tery, Maran İst, 1979 s. 228





## ÇANAKKALE'DE DENİZ BİLE KIRMIZIYDI

İnsanlık tarihine bakanlar, bakmayı seçtikleri açığa göre, savaşları sürekli tekrarlanan bir döngü olarak görmüşlerdir. Tarihe belli bir uzaklıktan bakıldığında insanların hep savaşmış olduklarını görürüz. Ama daha yakından bakıldığı zaman, her savaş bir öncekinden farklıdır. Savaşların tek benzer yönleri kültürlerin çarpışması olmasıdır.

20. Yüzyılın başlarında batı medeniyeti, dünyanın her yerine damgasını vurmak için бүдүнүгү gurur ve azâmet perdesinden, kendilerine yeni sömürge yapacakları alanları tesbit ediyorlardı. Yanlışlıklar zinciri içinde girdiğimiz I. Dünya Savaşı yüzyıllarca temsilciliğini yaptığımız doğu kültürü ile batı kültürünü karşı karşıya getirecektir.

Tarihin derinliklerinde büyük medeniyetler kuran ve bunu dünya karanlığına bir ışık gibi sunan milletimiz, ışığının gölgelenmesi ile kendine "Barbar" diyen batı medeniyetinin simsarları karşısında savunma durumunda kalmıştı.

İşte Çanakkale bu savunmanın en parlak yıldızıdır. Çünkü bu savaş akıl durduracak bir kahramanlık destanımızdır. 200.000 den fazla şehidimize mal olan fakat ezici düşman tarihin derinliklerine çivilediğimiz andır.

Uykusuz geçen geceden onra düşmanın rügar gibi ilerlediği sabah, süngülerimizin uçunda güneş, alnımızda kan vardı.

**Uykusuz geçti gecemiz**

**Buyurmuştu en yücemiz**

**"Allah, Allah!" son hecemiz**

**Ah.. alnıma birşey vurdu... (1)**

Kimsesiz meydanada herkes kahraman olur. Kendilerini destan kahramanları gibi gören işgal komutanları bu vatanın esas sahipleri ta niyamıyordu. Oysa bu vatan:

**Ardına bakmadan yollara düşen**

**Şimşek gibi çakan, sel gibi coşan**

**Huduttan hududa yol bulup koşan**

**Cepheden cepheyi soranlarındır. (2)**

Evet bu vatanımanı ile kahramanlığını бүтүнleştirilen, insanca yaşamak için kanını döken, zulümlere göğüs geren isimsiz kahramanlarındır.

**Sizler ki bilinmez isimleriniz**

**Bu taşsız mezarlar değil yeriniz (3)**

Düşman acımasızdı, üzerimize habire ölüm kusuyordu. Çanakkale'de deniz bile kırmızıydı. Sonsuz geceler boyu göz kırpmayan yıldızlar bir şeyler müjdeliyordu. Kafir artık can çekiyor ama susacak zaman değil. Cesetten kale yapmış şehitler konuşuyordu. Tarihi bir gerçek hay-

**M. Şaban Şimşek**  
**Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni**

kırıyordu. **"ÇA-NAKKALE GEÇİLMEZ"**

**Öğün ey Çanakkale cihan durdukça öğün**

**Ömründe göstermedin bir düşmana bir düşün**

**Sen bir büyük milletin savaşa girdiği gün**

**Başına yüz milletin üşüştüğü yersin. (4)**

Mehmetçik milletin güvenini bir kez daha onaylıyordu.

Çünkü:

**Kalbi Allah'a dayanmış dayanır dipçiğe**  
**Güvenir milletimiz yine Mehmetçiğe (5)**

Ölümün büyük başı bu parlak zafere, düşmanın geriye dönüp savaşı bırakıp kaçmasına şahitlik etmişti. Ama şehidlerden toprak bile görünmeyen Çanakkale'de zulüm, vahşet birleşmiş ama Çanakkale abideleşmişti. Çünkü, medeniyet adına tarihin en büyük cinayetlerini işleyenler, hangi ülkeye sokulsalar ona uygurlak adına tasma takanlar kendileri

ne sömürge yapanlar en büyük dersi almışlardı. Orada yapılanları insanı medeniyet kavramından itikindirmeye yetiyordu. Zulüm ve ölüm kusmuştu medeni Avrupa.

Binlerce medreseli aydının şehadete eriştiği Çanakkale bize her zaman tarihin çöp sepetine atılan batının imansız gücü ile tarihin Bedir'den sonra tekerrür ettiği iman gücünün başarısını hatırlatacaktır.

Büyük Şair Mehmet Akif bu tarihi anı yüzyıllarca kalıcı kılacak haykırışı ile Mehmetçiği tarihe perçinliyordu.

**Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker!**

**Gökten ecdat inerek öpse o pâk alnı değer.**

**Ne büyüsun ki kanın kurtarıyor tevhidi**

**Bedrin arslanları ancak bu kadar şanlı idi.**

**Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın (6)**

**İlan ediyoruz dünyaya,**

**Bilmeyenler öğrensün, duymayanlar işitsün**

**Biziz, biziz sahibi tarih denen gür sesin... (7)**

**Ruhları şâd olsun**





## BEKLENEN GENÇLİK

Hamd Allaha, selat ve selam Resülü Hz. Muhammed (S.A.V.)e ve O'na tabi olanlara olsun. Gençlik? nedir? Önce bu kelimenin manasını biraz inceleyelim. Genç; Çocukluktan, yeni sorumluluk dönemine atlamış ancak hayat tecrübesi olarak fazla yaşayanlar kadar ömür sürmemiş insan. Veya Gene; Mükellif olma çağına gelmiş, bıyığı terlemiş, hayatın içine girmiş, yaşama mücadelesinde bir fiil yerini almış insana da denebilir. Bazılarının dediği gibi Genç; sormusuz, dünyayı, toz pembe gören, çılgınca eğlenen, öyle etliye sütlüye karışmayan, çevresinde olup bitenlerle ilgilenmeyen, yiyip yatan, insanlar olarakta görülebilir. Olması gereken Genç, hayata yeni başlayan kendisinden önce bu çağı yaşamış olanlara kulak

**Zübeyir YAVUZ**  
**Meslek Dersi Öğretmeni**

geleceğimizin teminatıdır onlar. Geçici dünyanın fani mutluluklarına ve hayallerine kapılarak geleceğimizi feda etmiyelim. Neye inanacağını, neyin savunucusu olduğunu bilmeyen bir genci, okullarda tesadüfi verilen eğitimin, sokak ve kahve köşelerinde bekleyen ser-serilerin, evlerimizin baş köşesinde yerini almış bekleyen fuhuşun tüccarı televizyonların kucağına bırakamayız. Sahip çıkmazsak, öz benliğini yitirmiş ana babasına asi, büyüklerine saygısız, Din, vatan, namus gibi mefhumlara yabancı, asıl uğraşması gereken me-



veren, kendi sine verilen süresini bilmediği bir hayata, bütün enerjisi ile sorumluluklarının bilincinde, hedeflerini tesbit etmiş zamanını en iyi şekilde değerlendiren, aynı zamanda her işi zamanında ve ölçüsünde yapan insandır, dersek doğruya yaklaşmış oluruz. Bugün Gençliğin içinde bulunduğu durumu uzun uzun tasvire gerek yok, zannederim. Önemli olan onların bu durumu değil, bizim onlara bakış açımız. Sizlere birkaç bakış açısı nakledersem onları nasıl görmemiz gerektiği daha iyi anlaşılır. M. Akif ümitle nasıl bakıyor; Asımın nesli diyordum ya nesilmiş gerçek. İşte namusunu çiğnetmedi çiğnetmeyecek, Necip Fazıl, ise Gençliğe hitabesinde. "Zaman bendedir ve makam bana emanettir" diyerek başlıyor "Ak sütün içindeki ak kılı farkederek firasetli bir genç"le devam edip "Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşını geğiğine koyacak" bir gençlik isteyerek bitiriyor. İşte namusuna sahip çıkan, Asımın nesline, dava taşını koyacak genç insanlara sahip çıkmak zorundayız. Çünkü

selelerden uzak bir isyankar, anarşist ruhlu haramı helali ayırmayan insan cinsleriyle karşılaşmak şaşırtıcı olmasa gerek. Bu konuda vicdanlarınıza cevabını vereceğiniz birkaç soru soracağım. Özellikle 1990 öncesi bahçesine polis ve asker girmeyen okul hangisi? Polisine, askerine tetik çekmeyen öğrenciler hangi okullarda okuyordu? Doğuda ve batıda yakalanan, terörist denen kişilerin içerisinde İmam-Hatipli gençlere rastlamak mümkün mü? O halde, özlenen gençlik imanlı gençliktir. Bilgisini ilahi kitapdan alan önderliğe Rasûlullahı seçen, yolu şehitlerin yolu olan gençliktir. O iyiliği emreden, kötülüğü men edendir, haramdan korkar, faziletli olanı seçer. O tevhide bağlıdır. Çünkü Tevhid bir tek Allah (C.C) ne kulluk ve ona inanan bütün insanları kardeş olarak görmek demektir. Ey genç nesil bütün gönüller seninle bir olmak için hevesli, sen bütünü kendisinde toplayan, millete aradığını veren şuurlu, bilgili, inançlı, ahlaklı, zalime ve zülmüne dur diyecek bir kurtarıcı gibi bekleniyorsun.



**Ali İhsan YAĞCI**  
**Meslek Dersleri Öğretmeni**

Rasûlullah S.A.V. Şöyle buyurmuştur:

"Ameler niyetler göredir. Herkes ancak niyet ettiği şey vardır. Her kimin hicreti Allah'a ve Rasûlüne yönelik ise hicreti Allah'a ve Rasûlüne olmuştur. Kimde elde edeceği bir dünya veya nikah edeceği bir kadından dolayı hicret etmiş ise hicreti (Allah'ın ve Rasûlü'nün rızası için değil), hicretine sebep olan şeye olmuştur.

(Buhâri, Kitâbü'l-imân)

*Bu hadisi şerif İslâmın en temel prensiplerinden olan niyyet meselesi ile ilgilidir.*

*Niyetin sözlük anlamı, bir şeye kalple yönelmek demektir. Terim olarak ise bir işi yapmadan önce onu kasdetmek ve bütün kalbi ile ona yönelmektir. bu anlamda kişinin niyyeti Allah C.C. ne kulluk olmaksızın bütün servetini fakirlere dağıtsa onu dağıtmasında amacı ne ise ona ulaşır ama Allah'tan (c.c.) sevap alamaz.*

*İslâm dini niyyet konusuna çok önem vermiştir. Buna bağlı olarak ta İslâm alimleri yazdıkları kitaplarda niyyet konusunu çok ciddi ele almışlar, geniş tahliller yapmışlardır. Nitekim İmam-ı Buhari hazretleri de yazdığı Sahih-i Buharî adlı kitabının başına lik hadis olarak niyyetle alâkalı olan mezkûr hadis-i şerif koymuştur.*

*Niyetin en bârız özelliği ve faydası, normal, sıradan bir hareketi sevapsız bir âdet olmaktan çıkarıp onu kıymetli ve sevaplı bir ibadet derecesine yükseltmesidir. Bu itibarla niyyet sıradan bir ameli sevaplı bir ibâdet hâline dönüştürenetkili bir iksir gibidir. Şöyle ki:*

*Sabahtan akşama kadar aç kalmak, eğer Allah için oruç tutmak niyyetiyle olursa şevabı bir ibadet, perhiz veya başka amaçla olursa basit bir adet olur.*

*Yemek içmek ve uyumak gibi âdetler Allah'a karşı görevinin daha dikkatli ve sağlıklı yamak için olursa ibâdet hükmünü alır ve kişiye sevap kazandırır.*

*İlim öğrenme, örtünme, nikâh akdi yapma v.b. tüm işler sevap umulması yönüyle hep kişinin niyyetine bağlı olan fiillerdir. Yani niyyet Allah C.C.'in istediği niyyetse karşılığında sevap vardır. Aksi takdirde adi davranış biçimleri dirler.*

*Niyyet bir diğer özelliği Seyyiâtı hasenâta, hasenâtı da şeyyiâta çevirmesidir. Yani bir kısım iyi hareketler kötü niyyetle yapılırsa günaha dönüşürken bir kısım kötü hareketler zâhirete mebnî iyi bir niyyetle yapıldığında; hayırlı bir amele dönüşür.*

*Kişinin yaptığı işleri Allah için yapması, yani o işi yaparken niyyetinin Allah'ın rızasını elde etmek almasına ihlas denir. Bune göre bir amelin muteber sayılıp sahibine ebedi saadet kazandırması için;*

*a- Yaptığı işin dinç yani kitap ve Sünnete uygun olması şarttır. Bir kimse çok halis bir niyyetle sabahtan akşama kadar kolunu sallasa dinde böyle bir ibadet şekli olmadığı için sevap kazanmış olmaz.*

*b- Niyetinin düzgün olması Yani Allah'ın rızası için olması şarttır. Bununla beraber, yapılan amelin sonucunda asıl maksad olmaksızın hasıl olacak bir kısım faydalar da olursa o sevaba engel olmaz. Allah rızası için oruç tutan kişinin aynı zamanda vücut sağlığına da kavuşması gibi.*

*Özetle, insan her hareketini iyi bir niyyet (Kitap ve Sünnet) doğrultusunda yönlendirirse onun tüm hayatı ibadet haline dönüşür. İnşallah bu nebevi uyarıdan sonra tüm hayatımızda niyyetlerimiz Allah C.C. ün rızası olsun. Böylece hayatımız niyyetlerimizle anlam kazansın.*



## Fetih Marşı

Arif Nihat ASYA

Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek  
Dağlardan çektirilen, kalyonlar çekilecek  
Kelpetenlerle sürün dişleri sökülecek

Yürü! Hâlâ ne diye oyunda oynaştasın  
Fatih'in İstanbul'u Fethettiği yaştasın

Yüzüne çarpmak gerek zamanenin fendini  
Göster kabağan kulan nasıl yıkar bendini  
Küçük görme, hor görme delikanlım kendini

Su kırık abideyi yükseltecek baştasın  
Fatih'i İstanbul'u Fethettiği yaştasın

Bu kitaplar Fatih'tir, Selim'dir. Süleyman'dır.  
Şu mihrab Sinanüddin şu minare Sinan'dır.  
Haydi artık uyuyan destanını uyandır

Bilmem neden gündelik işlerde telaştasın  
Fatih'in İstanbul'u Fethettiği yaştasın

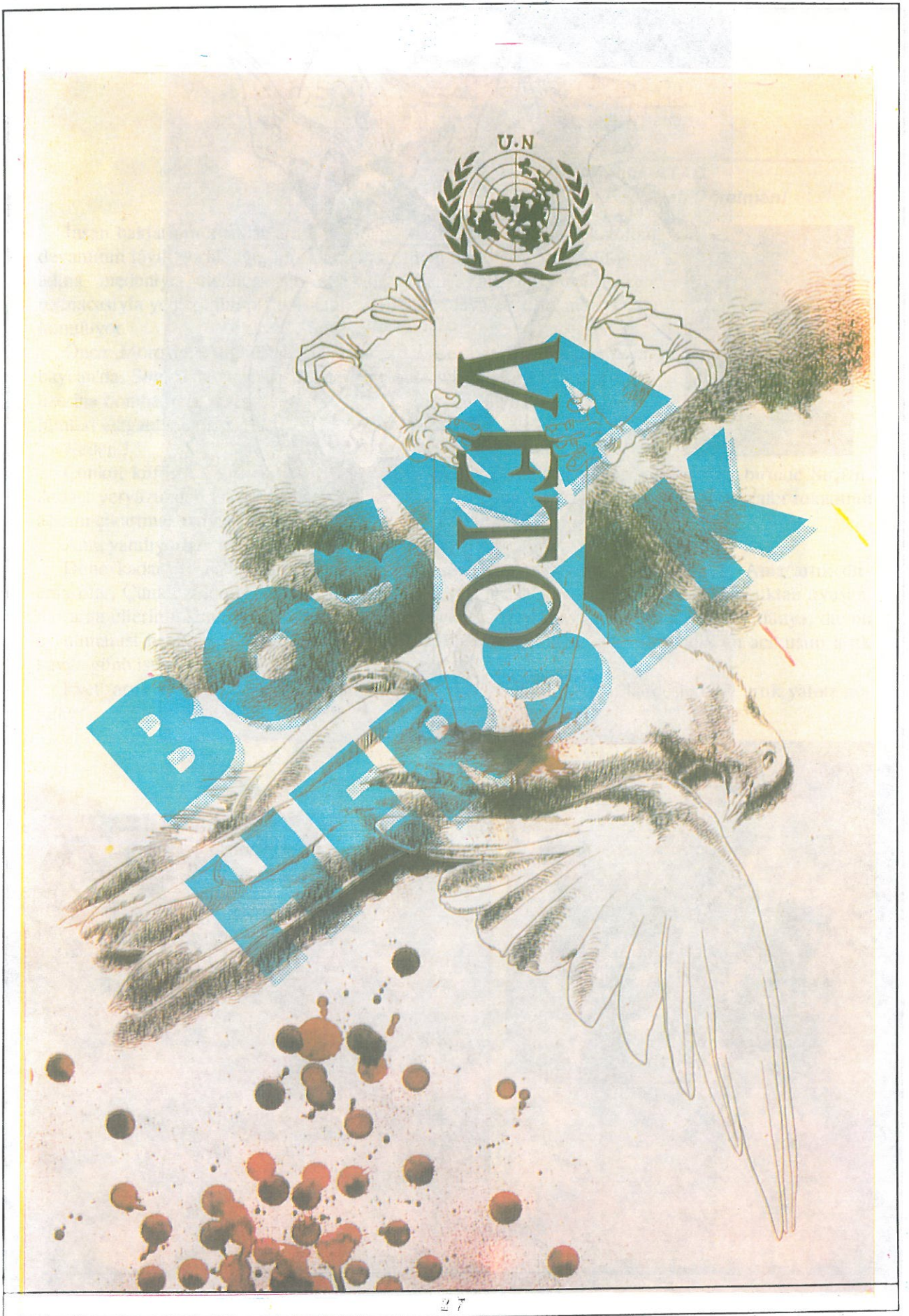
Delikanlım işaret aldığın gün atandan  
Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan  
Sana selam getirdim Ulubatlı Hasan'dan

Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın  
Fatih'i İstanbul'u Fethettiği yaştasın

Bırak bozuk saatler yalan yanlış işlesin  
Çelebiler çekilip harelerde kışlasın  
Yürü arslanım fetih hazırlığı başlasın

Yürü! Hâlâ ne diye kendinle savaştasın  
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.....











# BOSNA SAHİPSİZ DEĞİL

İbrahim ATAÇ

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

İnsan haklarının ayaklar altına alındığı, mazluma destek yerine zulüm devamının lâıyk görüldüğü, bir damla Petrol için insanların katledildiği ve adına medeniyet denilen bir dünyada "Yeni Dünya Düzeni" yutturmacasıyla yeni zulüm plânları emperyalistlerin ziyafet sofrasında ortaya konuluyor.

Önce Moro'da, Angola'da, Afganistan'da, Cezayir'de, Irak'da, Azerbaycan'da, Somali'de şimdide Bosna-Hersek'de müslüman kardeşlerimizin üzerine bomba, top, mermi yağıyor. 20. Yüzyılın en büyük işkence ve zulümleri tezgahlanıyor.

Neden !

Çünkü; küfür tek millettir. Bir bölgeye adı ABD, birinde Rus, birinde Ermeni, birinde Sırp'tır. Amaç; yeryüzünden İslâmı silmek, müslümanları yok etmek. Tarih boyunca İslâmın zafer tokadının acısını çıkartmak istiyorlar.

Ama yanılıyorlar.

Düne kadar Bosna'da kardeşlerim işkence sırasını ölüm sırasını bekliyorlardı. Ama artık direniyorlar. Çünkü zulüm geliyor korkaklar gibi bodrumlarda saklanmıyorlar. Artık soğuktan uyuşan, moraran ellerinin silah tutması gerektiğini kavriyorlar. Artık haykırıyorlar. Duyun ey dünya, duyun ey hümanist hamileri, duyun ey satılmış vicdanlarını hayasızca, sözse söyledik en acıklısını artık kavga günü işte çıktık meydana diye.

Evet artık kıyamet kopuyor. Zalimlerin yüreğinde. Çünkü Bosnalı kardeşlerimiz artık yalnız değiller.



Söyleyin zamana sussun, sussun ki  
Bir daha hiç konuşmasın!...  
Ta ki mazlumun kanı yerde kalmayıncaya...



Belki halâ Birleşmiş küfür milletleri barış formülleri arıyor, belki halâ gıda yardımı yapıyoruz diye dünya avutuluyor, belki halâ müslüman ülkelerde medyalar olayları örtbas etmek için eğlence programları düzenliyor, ama; uyanan müslümanlar mallarıyla, canlarıyla Bosnalı kardeşlerinin yanında.

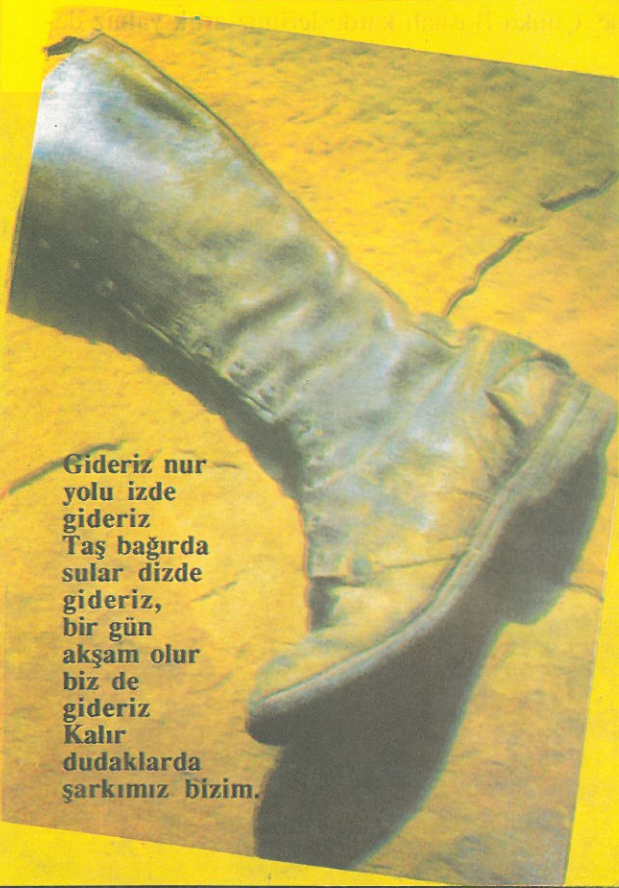
İslâm beldelerinden cihad aşkıyla yanan, şehadet şerbeti içmenin zevkini tatmak için koşan mücahitler var artık yanlarında.

Bosna'da kardeşlerimizin tekbir sesleri boyun eğdiriyor lâleleri, çiğdemleri. Başı dönüyor Sırp zaliminin. Çünkü anladığı "müslümanlar kadeştir" Anladığı dünyanın bir ucunda çığlık yükseliyor, karşı koyuş yükseliyor.

Ey Bosnalı Kardeşim dinle beni;

Ey Bosnalı yetim yavrum, öksüz yavrum, şehit anaları, şehit babaları dinle beni.

Sizin acınız yüreğimizi dağladı. Belki gelemedik yanınıza, ama malımızla, duamızla, yüreğimizle yanınızdayız. Korkmayın Allah (c.c.) nurunu tamamlayacaktır. Sizin cihadınız tarihte en dengesiz güç-çarpışması, inanan insanların mutlak zaferi kucaklaması olarak geçecektir.



Gideriz nur  
yolu izde  
gideriz  
Taş bağırda  
sular dizde  
gideriz,  
bir gün  
akşam olur  
biz de  
gideriz  
Kalır  
dudaklarda  
şarkımız bizim.



Ben sıcak savaşlara girmedim daha,  
Kılıcın çeliğine su kadmadı gözyaşlarım!  
Ama bu şuurla bilendim, Bunun için geldim dünyaya...



Siz orada işkencede inerken, zalim Sırlı sapık duygularını bacılarımızın üzerinde tatbik ederken biz boşmu duruyoruz sanıyorsunuz?

Gönlümüz sizinle geceliyor. Sizinle aynı mevzide mavzere sarılmak istiyor. Sizinle şehid düşmek istiyoruz.

Belki siz mermisi kalmamış mavzerlerinizi kucağınıza basarken, biz burada annemizin ağlayarak gözlerinin şiştiği duaya amin diyor, babamızın yürekleri sızlatan ağlamalarına hıçkırık katıyoruz.

Siz güneş ışınlarına hasret kalırken, biz güneşi esir alacağız inşaallah.

Siz Sırp mevzilerine çağlayan gibi akarken biz zihinlerimizin düğmelerini kapatıyor, duygularımızı ateşliyoruz.

Ey Bosnalı kardeşim;

Size ilâhi mermi olsun diye, bacılarımızın ırzına geçilmesin diye, çocukları köfte yapıp annelerine yedirilmesin diye, toplu mezarlara gömülmesiniz diye, işkencenin her türlü can evinizi yıkmasın diye, çocuklarınız babasız, eşleriniz dul kalmasın diye ellerimizi rabbimize açıyor yalvarıyoruz.

Yarabbi! Rahman sensin, rahim sensin fani döndürme duamızı.

Ey Rabbim !

Biz biliyoruz ve inanıyoruz ki, kâfirler isteseler de istemeseler de SEN nurunu mutlaka tamamlayacaksın. SEN'in nurunu onlar söndüremeyeceklerdir.

Ya Rabbi !

Bosna'da Allah yolunda canlarını veren kardeşlerimiz şehadet şerbetini içerek senin cennet ve cemaline kavuşuyorlar. Biz onlara imreniyoruz.

O şehidler hürmetine bizleri de affet ne olur?



Sırp bombardmanı sonucu yıkılmış bir ecdad yadigarı mescid.



## GECEDE TERENNÜM

Meded ya Rabbi, korkuyorum bu hayattan ki, nâhoş  
 Ne aşklar, ne sevgiler, ne vefâ, ne hayâ ki, bomboş  
 Parlamıyor hiç ışıklar, koca güneş bile ki, los  
 Benizler soluk, gözler donuk ve beyinler ki, sarhoş...

Kimi boşvermiş hayata, umurunda mı dünya?  
 Kimiyse dalmış beyninin içinde toz pembe rüya  
 Kimi ask-ı dünyevîyle meşgûl, hayatı hülyâ  
 Yalvar dedecigim ağla, ellerini aç semâyâ

Omuzlarda taşınır hep, ırzımız pazarlayanlar,  
 Tepemizde hâlâ o kaşlar, İslâmı horlayanlar  
 Ne zaman uyanır bilmem ki, bi-haber uyuyanlar?  
 Evlâd-ı bi-vefâ ve zulüm altında kan ağlayanlar!

Haydin kardeşler, yeter artık dünya fânî  
 Gencim, iyi düşün, bir olur mu hiç ma'sûm ve cânî?  
 Namusumaz orta yerde, alayda bir avuç zânî  
 Kendine gel kardeş, susma! Yoksa tazi misin yânî?

Haydi, Allah'a emânet ol, Rahîman yardımın olsun.  
 Haykır, gütle ki, titresin küfür, Haç sararsın solsun!  
 Kükre sen tekbir ile ki, cihân haşmetinle dolsun.  
 Kanımız Hilâl içindir ey Rabbim sana ANDOLSUN!...



## MUSTAFA GÜÇLÜ VE BOSNA HERSEK



**A.Ş:** Mustafa Bey, siz Azerbaycan, Karabağ ve yakın zamanda Bosna-Hersek'e gittiniz ve gördünüz. İsterseniz önce Azerbaycan'dan başlayalım. Azerbaycan'a ne zaman gittiniz?

**M.G:** İlk olarak 1990 yılının Eylül ayında gittim, sadece Azerbaycan değil diğer Türk Cumhuriyetleri de seyahat ettim.

**A.Ş:** Efendim niçin gittiniz? Herhangi bir resmi göreviniz var mıydı?

**M.G:** Resmi görev yoktu, tamamen kendi isteğimle gittim. Biliyorsunuz orası 1988'e kadar kapalıydı. Daha sonra sarp kapısı açıldı. Bu kapı açılmadan önce gidip-gelmek imkansızdı. Seyahat sebebine gelince; halk müslüman, aynı zamanda Türkve Atalarımız oradan gelmişler, bir de yetmiş yıldır komünizmin baskısı ve yasağı altında oldukları için, içimizde büyük bir gitme, görme, kucaklaşma hasreti vardı. Perdeler kırılınca hemen bir fırsatını bulup gittik. Giderken de bol miktarda Kur'an-ı Kerim, namaz hocası, dinî, millî kasetler, bayrak götürdük. Onlara Türk insanından selam götürdük. Tanışmak ve kardeşlik bağını kuvvetlendirmek için gittim.

**A.Ş:** Azerbaycan ve diğer Türk Cumhuriyetlere gittiniz, Türkiyeli bir Türk olmanız dolayısıyla tepkileri nasıldı?

**M.G:** Türkiye'den gelen insan onlar için dünyanın en kutsal insanı oluyor. Cennetten bir melek inmiş gibi alaka ve rağbet gösteriyorlar. Kendilerinin yetmiş yıldır ezilmeleri ve bizim ülkemizde dünyada bağımsız tek Türk ülkesi olması nedeniyle bizleri müthiş derecede fevkalade görüyorlar. Herkes misafir etmek istiyor, birbirleriyle adeta yarışıyorlar. Türkiyeli müslüman deyince ellerinden gelen bütün izzet ve ikramı gösteriyorlar. Onların gözünde cennetten gelen varlıklar gibiydik...

**A.Ş:** Efendim, Karabağ olaylarına şahid oldunuz mu?

**M.G:** Karabağ daha sonradaydı. 1992 Mart'ında tekrar gittim. Azerbaycan'a ikinci, Karabağ'a ilk gidişimdi. Benim gittiğim dönem, savaşın en şiddetli olduğu zamandı. müslümanların elinde sadece Şuşa

### OPERATÖR DOKTOR MUSTAFA GUÇLU ORTOPEDİ MÜTEHASSISI:

1955 yılında Sarayönü'nün Kuyuzebir Köyünde doğdu. İlkokul tahsilini 19 Mayıs ilkokulunda, ortaokulu da Karma Ortaokulu'nda bitirdi. Daha iyi bir tahsil ve daha iyi bir üniversite öğrenimi görme amacıyla liseyi, İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'nde tamamladı. Daha sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Üniversite tahsilini bitirdikten sonra 1979-1981 Vakıf Gureba ve 1981-1982 Kars Kağızman Askeri hastanelerinde askerlik görevini yerine getirdi. 1982-1987 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde ortopedi mütehassısı olarak çalıştı. 1985 Mart'ından beri Konya Sosyal Sigortalar Hastahanesi'nde çalışmakta olup, halen burada görev yapmaktadır.

ile etrafında beş-altı köy kalmıştı. Diğer elli altı köyün Ermeni'lerin eline geçtiği dönemdi. O zaman gitmemizin sebebi ise; Büyükşehir belediyemizin gönderdiği bir kamyonluk Aynı yardımı bizzat Karabağ'a götürmüştük. Nahçıvan üzerinden gittik. Nahçıvan'dan yardım maddelerini uçağa yükleyip Azerbaycan'a oradan tekrar Ebul Fez'in adamlarının verdiği bir kamyonu tekrar yükleyip Karabağ'a gitmiştik. Şuşa o zaman Türklerin elindeydi. Orada ilk giden yabancı ve Türk gazeteciler hariç yardım götürmek amacıyla giden bendim. İki jip ve bir kamyon Ermenilerin top atışları altında, yardımı yerine ulaştırmıştık. Zaten ben döndükten sonra Şuşa düştü, Karabağ'ın tümü Ermenilerin eline geçti.

**A.Ş:** Peki, savaşa sebep ne? Yani kavgası yapılan topraklar Türk toprağı mı, yoksa ermeni toprağı mı?

**M.G:** Aslında tamamen Türk toprağı fakat, sınırları çizilirken emperyalist güçler geleceği göz önüne alarak, özel olarak problemlili çizilmiş. türk dünyasıyla Türkiye'nin arasını koparabilmek için biçiminde, Gürcistan, Ermenistan, Şuşa'dan oluşan şimdi de Kürdistan faaliyetleri var, bir zincir çekilmiş. 1920 yıllarında bizim Türk dünyasıyla hiç sınırimiz yoktu. Fakat, Kazım Karabekir Paşa'nın ileri görüşlü olması sebebiyle Nahçıvan'a dil şeklinde uzanan bir bataklık bölge alınıyor. Böylelikle Nahçıvan'a 10-12 km sınır komşusu olmuşuz. İran'dan alınıyor. Önceden Azerbaycan ve Nahçıvan'da toprak bütünlüğü vardı. Fakat 1923 yılında Stalin ikinin arasına Ermenistan'ı İran'a kadar uzatıyor. Araya kopukluk giriyor. Türkiye'den kalkan bir uçağın yolu Nahçıvan'da bitiyor. Daha ileri geçmesi için İranveya Ermenistan'dan geçmesi gerekiyor. Ermenistan'ın bulunduğu yer Türk toprağı. Stalin oradaki Türkleri zorla Azerbaycan ve Nahçıvan'a kovalayarak Ermenileri yerleştiriyor. Bir de Azerbaycan'ın içerisinde Karabağ bölgesi var ki, burada Ermeni ve Türkler beraber yaşıyor. Arası da otonom bölge, Azerbaycan'a bağlı Mahdut Cumhuriyetlere Ermeniler kışkırtıldı ve Karabağ işgal edildi. Temelde emperyalist güçlerin kışkırtması ya-tıyor.



**A.Ş: Savaş bölgesinin coğrafi durumu nedir?**

**M.G:** Dağlık bir bölge. Dağlık bölge Ermenilerin elinde Türk kuvvetleri ovalık kısımda. Dolayısıyla coğrafi şartlar ermenilerin lehinde.

**A.Ş: Ermenilere tüm Batı aleminden yardım geldiği mâlum. Azeriler ne durumda?**

**M.G:** Azerilere sadece İran ve Türkiye yardım ediyor. İran resmen yardım ediyor. Türkiye'dense Kızılay aracılığıyla yardım gidiyor. Yardımlar daha çok müslüman halkın çabası ile toplanıyor ve gönderiliyor. Belediyeler ve halk kuruluşları gibi.

**A.Ş: Türkler'e giden yardımlar genellikle gıda, ilaç v.s. Peki, Ermenilere yapılan yardımlar konusunda ne diyorsunuz?**

**M.G:** Birkaç sene önce deprem olmuştu. Depremde yardım diye korkunç derecede silah yardımı yapıldığı biliniyor. Bütün dünya basınına yansıdı bu. Amerikan kontrolü hakim Ermenistan'da, Dışişleri bakanları Amerikan vatandaşı. Ondan sonrada Fransa var. bir de S.S.C.B.'den kalma büyük bir tümen var. Ermenilerin ellerinde. Hatta PKK militanlarının bile onların yanında gerilla harbi yaptığı, ordaki söylentiler arasında. Bizimkilerin ağır silahları yok. Kalashnikovlarla gerilla mücadelesi veriyorlar.. Ruslardan kalan hurda tankları falanda tamir edip kullanmaya çalışıyorlar.

**A.Ş: Türkiye'nin Ermenilere insani yardım adı altında, yaptığı bir yardım son günlerde hep gündemde kaldı. Azeri müslümanların tepkisi nasıl?**

**MG:** Tepki gerçekten çok büyük. Bize kırgın ve kızgınlar. Onlar yemeğe, ekmeğe çörek derler. Ermeni Türk çöreği yiyerek bize kurşun sıkıyor, diye çok alınıyorlar. Bize çok büyük güvenleri vardı, biraz önce anlatmıştım, o itibarı çok büyük ölçüde sarstı bu yardım. Azeri halk bunu asla unutamayacaktır. En büyük düşmanlarına, en sevdiklerinin yardım etmesi..

Birde şu var: Orada içki ve fuhuş çok ucuz ve kolay. Türkiye'den sırf bu iş için gidenler var, hatta turlar düzenleniyor. Bunlarda güveni sarstı. Hayallerindeki Türkiyeli müslüman öldü. T.R.T.'nin yayınları v.s. Bütün bunlar kredimizi tüketti. Bu ayıbı en kısa zamanda devlet ve millet olarak telafi etmeliyiz. Oralara pis işlere bulaşmayacağım inançlı, tebliğ radyoları gönderilmelidir.

Yani, komünizmin yetmiş yılda yaptığını, biz iki yılda yapabildik.

**A.Ş: Peki efendim, gerek devlet gerekse millet bazında da bu durumda ne yapılabilir?**

**M.G:** İlk önce şunu bilerteyim. Faydalı olabilmek için devlet bazında çalışmak şart. Tüm müs-

lumanlar aralarındaki küçük nüansları aşarak ve bütün şartları torlayarak devlet olmalı ve bu yolda çaba sarfetmelidirler, sonrası Allah'ın izniyle gelecektir.

**A.Ş: Efendim, bir de işin içinde şii meselesi var.**

**M.G:** Yüzde altmış oranında şii var. Sunni'lere terekeme deniyor. Fakat, bu şii'lik sadece terim olarak var. Bilinçli bir şii'lik yok. Yalnız Stalin döneminde bunların arasına ırkçılık nifakı sokulmuş. 1930'a kadar hepsi Türk adıyla anılıyordu. bundan sonrada denmiş: İşte sen Özbek'sin, sen Kırgız'sın, sen Azeri'sin... Hepsine de sadece tarihleri okutulmuş. Rus tarihiyle beraber. Türk-İslâm tarihini söylemiyorlar. Mesela bir İsmail Buhari Hazretleri'ni tanımıyorlar.

**A.Ş: Din bilinci ne durumda?**

**M.G.:** Müslümanlıkları da sıfırlanmış. Diğer bütün dinler öyle. Ama, biz müslümanız diyorlar. Buna inanıyorlar.

**A.Ş: Yani hiç kimsenin müslümanlığa bir itirazı yok.**

**M.G:** Hayır, kesinlikle kabul ediyorlar. Dini bir hüküm söylendiğinde kayıtsız şartsız bir itaat var. aynı zamanda müthiş milliyetçiler. Şuanda yönetim de milliyetçiler ve Türkiye hayranlarının elinde.



**A.Ş. Yani, ırk birliği avantajımızı kullanarak şuurulu bir ümmete kavuşabiliriz, öyle mi?**

**M.G:** Evet milliyet basamağını kullanarak hizmete geçeceğiz. Zaten buna mecburuz kendiliğinden gerçekleşecektir. Ümmete ulaşmak zorundayız. Dünya globalizasyona gidiyor. İslâm kardeşliğini devletlendirdiğimiz zaman, Türk bazında zaten bulamayız. dünya müslümanları olarak birleşmeye, ortak hareket etmeye kesinlikle mecburuz.

**A.Ş: Efendim, isterseniz Bosna'ya doğru gelim.**

**M.G:** Tabi, nasıl isterseniz.

**A.Ş: Bosna'ya ne zaman gitmiştiniz?**

**M.G:** 1992 Ağustosunda. Geçtiğimiz Ağus-



tos'ta. savaş başlayalı yaklaşık 3-4 ay olmuştu. Giderken 100.000 DM ve 50 milyonluk altını yaklaşık 550 milyon ediyordu. Altı arkadaş götürdük. Ahmet Adiloviç'e teslim ettik. Aynı zamanda ayrı malzemeler de götürdük.

**A.Ş: Cepheye kadar gittiniz mi?**

M.G: Evet. Sırlara üç km. kadar yaklaştık yani en ileri uca kadar gittik.

**A.Ş.: Peki efendim, oranın coğrafi durumu nasıl?**

M.G: Son derece güzel, yalancı dünyanın cenneti denilebilir. Son derece dağlık yemyeşil bir ülke. Gerilla harbi için tam biçilmiş kaftan. Müslümanlar birazcık desteklenip silahlandırılırsa, birazda eğitilmiş olsalar hiçbir kuvvet müslümanları altedemez. Coğrafi şartlar tamamen müslümanların lehine. Müslümanlar bu şartları iyi değerlendirirse müslümanların işine gelir. Hem savaşı öğrenmiş olurlar. Hem de cihad ve ümmet şuuru gelişir. Bana göre Bosna İslâm aleminin dirilişi oluyor. Ben bu cihadın İslâm aleminin dirilişine vesile olmasını diliyorum. Burada önemli olan netice. Her ne kadar acı ve zulüm varsa da bunların misli misli de uyanış var. Savaştan önce onlar da bizim gibi gafil bir yaşam içindeymişler. Sırp ve Hırvatlarla iç içe yaşamışlar. Kız aldıkları gibi onlara kız da vermişler. Günün birinde böyle bir tehlike olacağını sezmemişler ve burada bir kere daha gözler önüne serildi ki, kafirden asla dosta olmaz. Bakınız, Türkiye'yi ne kadar etkiledi. Bosna olayında Türkiye'deki filan zat bile aldı başörtüsünü oraya gitti. Kim inanırdı buna bir on yıl önce?.. Dolayısıyla Bosna olayı ölümler için diriliş, kalanlar için diriliş... Hâdiselerden ibret alıp, Allah'ın ipine sımsıkı sarılmak vaktidir.

**A.Ş.: Bosna ile Türkiye şartlarını mukayese edecek olursak, orada Sırp kafiri bacımın namusunu zorla kirletiyor ya burada?**

M.G: Ne acıdır ki gerçek öyle. Orada yapılan tecavüzlerin misli burada birgünde yapılıyor. Onlar yine mücadele veriyorlar. Biz de alan-satan razı. Üstelik kitle iletişim araçları da buna zemin hazırlıyor, teşvik ediyor. Orada ölenler İnşallah şehid gidiyor, ya buradakiler... İşte Bosna'nın şahsında tüm dünya müslümanlarına düşündürücü bir ibret dersi.

**A.Ş: Bosna'lılar Türkiye'ye tanıyorlar mı?**

M.G: Evet, çok iyi tanıyorlar. Azeriler gibi onların da gözü Türkiye'de. Dışarıdan yardım edilecek bağımsız bir Boşnak devleti olmadığı için umutlarını Türkiye'ye bağlamışlar.

**A.Ş: Bu umuda bağlı olarak, umduklarını buluyormu Boşnaklar? Türkiye'den yardım gitmiş mi veya gidiyor mu?**

M.G: Resmen yardım edilemiyor, maalesef. Ambargo olduğu için. Fakat Sırlar için değişen bir şey yok. En az beş yıl yetebilecek silah ayrı mühimmatları var ellerinde zaten bazı kafir devletlerde ambargoyu delerek yine de sırlar'a yardım ediyorlar. Boşnaklarsa resmi yardım almalarına imkan yok. Ancak, Kızılhaç tarafından cüz'i miktarda gıda yardımı yapılıyor. B.M. tamamen din farkı gözetiyor. Türkiye'den Kızılay aracılığıyla gönderilen bir yardım bile Boşnak kardeşimizin eline, Kızılhaç rahibeleri eliyle ulaşıyor. Bunun için

müslümanlar yapacakları yardımı direk götürmeliler. Bu hususta devletlerini zorlamalılar.

**A.Ş: BM'ninde Sırp tecavüz ve vahşetine ortak olduğu söyleniyor?**

M.G: Evet, Adiloviç'in anlattığına göre aradaki BM komutanı (Makkenzi) bile on-beş Boşnak kızına tecavüz etmiştir. Batı müslümansız bir Avrupa istediği için, her şeyi yapıyor. BM dahil bütün küfür alemi onların yanında ve bu normal.

**A.Ş. Efendim, Avrupa'nın ortasında bir avuç müslüman üzerlerinde bir yığın acı ve zulüm Sırp vahşeti, dünya kamuoyunun vahşi tutumu ve belki de en acısı müslümanların pasifçe bakmaları karşısında. Boşnak kardeşlerimizin direnci kırık mı?**

M.G: Tabi. Onlar Türkiye'den çok daha büyük yardımlar bekliyorlar. Diplomatik ve askeri olarak bu işe müdahale etmesini ve durdurulmasını istiyorlar. Para, silah, eleman, aynı yardım v.s istiyorlar ve haklılar. Onlar bizim dedelerimizin mirası ve din kardeşlerimiz.

**A.Ş: İleride böyle bir olay Türkiye'nin başına gelirse, zannediyorum aynı acıyı bizdede yaşarız, bu çaresizlik karşısında...**

M.G: Evet, evet muhakkak. Her an bizim başımıza da gelebilir. Müslümanların böyle düşünceleri ve hareket etmeleri gerekir.

**A.Ş: Karabağ ve Bosna-Hersek olaylarına baktığımızda bir yanda müslümanlar bir yanda küfür. Bu evvelden beri süregelen Salih-Hilâl mücadelesinin bir parçası mı?**

M.G: Evet, kesinlikle İslâm-Küfür mücadelesidir. Adı ne olursa olsun. İsterse toprak kavgası densin. Bütün bunlar müstakbel İslâm devletini önceden baltalamak içindir. Ancak, "Kafirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır.

**A.Ş: Bütün bunlar karşısında biz ne yapmalıyız?**

M.G: Daha öncede belirttiğim gibi müslümanların devletlerinin olması şart. Her fert bir konuda uzmanlaşmalı ve kardo kurulmalıdır. Her şey organize yapılmalıdır. Meselâ Bosna cihâdını başlatınlar yirmi tane derviş. Şimdi 10.000 kişilik gerilla savaşının başındalar. Devlete giden yolda hiç birşey küçümsenemeyecek.. Çalışacağız ve başaracağız, inşaallah.

**A.Ş: Doktor Bey, son olarak bize bir hatıranızı anlatır mısınız?**

M.G: Ben size müslümanların tecrübesiz olduğuyla ilgili bir misal vereyim. Cepheye bir Boşnak mücahidi havan atıyor, mermiyi havana koyduktan sonra 2-3 m çekilmesi lazım. Boşnak müslüman mermiyi koydu, elini çekmedi ve çıkan mermi elini yaraladı ve hemen müdahale ettik. Düşünebiliyor musunuz, mermiyi koyduktan sonra elini çekmeyi bilmeyen insanlar savaşıyor.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Erkeklerimiz, Bosna'daki erkekleri kadınlarımızda Bosna'daki kadınları düşünmeliler ve hayata ona göre yön vermeliler. İnşallah, dünya coğrafyasındaki cihadlar, diğer bütün müslümanlar için ibret olur. Dirilişimize vesile olur.

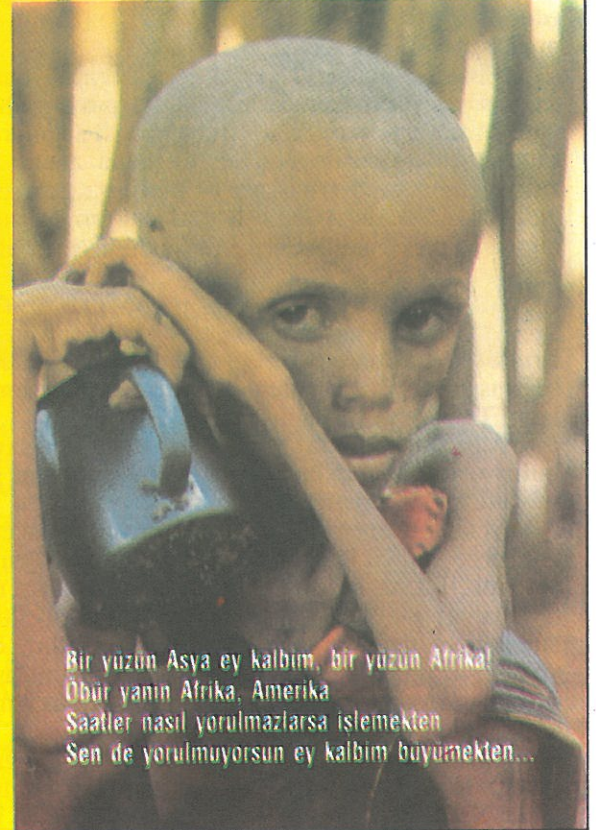
**A.Ş: İnşallah efendim. Sayın Mustafa Bey çok teşekkür ediyoruz. Allah razı olsun.**

M.G: Cümlemizden. Ben teşekkür ederim.





BM'den ümidini kesen Filistinli sürgün müslümanlar sadece Allah'a güvendiklerini ifade ediyorlar.



Bir yüzün Asya ey kalbim, bir yüzün Afrika!  
Öbür yanın Afrika, Amerika  
Saatler nasıl yorulmazlarsa işlemekten  
Sen de yorulmuyorsun ey kalbim büyümekten...



## BASINDA BOSNA-HERSEK

"Kosovalı kardeşlerime yalvarıyorum: Sırplarla savaşmadan önce karınızı ve kızlarınızı öldürün... Yoksa, gözünüzün önünde vahşice tecavüz edip, öldürürler."

BOSNA-HERSEK'LI BİR MÜSLÜMAN

"İki Libyalıyı teslim etmediği için BM'nin ambargo koyduğu Libya'da, bakımları yapılamayan uçaklardan biri düştü: 157 ölü".

GAZETELER

"Amerika, kurtarıcı rolü oynayarak Somali'yi istilâ etti... Gözlerimle gördüm, havaalanında namazlarını kılan insanlar, namazları esnasında dipçiklenerek yerlere yatırıldı ve elleri kelepçelenerek kamplara götürüldü."

MICHAEL BORN (Alman Gazeteci)

"Büyük Sırbistan'ın kurulmasına az kaldı... Bunu önleyen son Müslüman dahi ortadan kaldırılacak... Dünya basınına bakmayın siz... Batılılar, toparlanıp üzerimize gelemeler... Büyük Sırbistan'ın doğmasını bugüne kadar önleyenler tasfiye edilecektir... Buna engel olanlar, cinsiyeti ne olursa olsun temizlenecektir... Bana, gülmeyen başkan diyorlar.. Son Müslüman ortadan kalktıktan sonra ben de güleceğim."

SLOBODAN MILOSEVIÇ (Sırp Lider)

"Bosna'ya askeri müdahalenin şart olduğundan pek emin değilim. Bu aşamada bir askeri müdahale barış sürecini tehlikeye sokabilir."

Butros Gali (BM Genel Sekreteri)

"Sırbistan'ın yanındayız."

Rus Dışişleri Bakanı

"Bosna savaşı bizi korkutuyor. Avrupa'nın etkili olabilmesi için vakit çok geç"

Klaus Hansch (Alman Politikacı)

"Bosna-Hersek'te artık, kurşun yada bomba ile ölenler şanslı sayılmaya başlandı... Sırplar şimdi de Müslümanları tavuk keser gibi boğazlamaya başladılar."

GAZETELER

"Ben dinsizim!... Benim gibi yüzlerce insan oduğuna inanıyorum. Ama hiçbirisi çıkıp da, beni Müslüman ya da Hristiyan mezarlığına gömmeyin diyemiyor... Korkuyorum ama, Selman Rüşdi'nin Şeytan Ayetleri adlı kitabını, tek başıma da kalsam yayınlayacağım!"

AZİZ NESİN (Yazar)

"Aziz Nesin'in içinde yaşadığı toplumun değerlerine saygılı olmaya davet ediyorum."

İSMET SEZGİN (İçişleri Bakanı)

"Sözde silah ambargosu uygulanan Yugoslavya'da Sırpların elinde silah çok, Müslümanların ise bir dilim ekmeği bile yok."

"Ayasofyada namaz kıldırmadığımız sürece, İstanbul'u fethetmiş sayılmayız."

ETHEM KELEKÇİ (DYP Afyon Milletvekili)

"Türkiye, Ayasofya'yı cami yapamaz!... Ayasofya ile ilgili her bilgiyi dikkat ve hassasiyetle izliyoruz... Türkiye, Ayasofya'yı camiye dönüştürürse, dünyayı ayağa kaldırır."

VIRGINIA WUDERU (Yunan Dışişleri Bakan Yardımcısı)

"Müslüman olan herkesi öldürün diye emir aldık... Emirlerle uymak zorundaydım... Müslümanları kesmek için domuzlarla tatbikat yaptık... Yaşları 20 civarındaki Müslüman kız ve kadınlara tecavüz ettikten sonra, yenilerine yer açmak için onları öldürüyorduk."

BORISLAV HERAK (Savaş suçlusuz olarak yargılanan Sırp askeri)



" Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Kur'an-ı Kerim

Yâ Râb, bu uğursuz gecenin yok mu sabâhı?  
Mahşerde mi biçârelerin, yoksa felâhı!  
Nûr istiyoruz... Sen bize yangın veriyorsun!  
"Yandık!" diyoruz... Boğmaya kan gönderiyorsun!  
Esmezse eğer bir ezeli nefha, yakında,  
Ya rab, o cehennemle bu tufan arasında.

Toprak kesilip, kum kesilip **Âlem-i İslâm**;  
Hep fıskıracak yerlerin altındaki esnâm!  
Bizâr edecek, korkuyorum, **Cedd-i Hüseyin'i**  
En sonra, salîb ormanı görmek **Harameyn'i!..**  
Bin üç yüz otuzbeş senedir, **arz-ı Hicaz'ın**  
Âteşli muhîtindeki sûzişli niyâzın.

Emvâcî hurûş-âver olurken melekûta;  
Çan sesleri boğsun da gömülsün mü sükûta?  
Sönsün de, İlâhî şu yanan meş'al-i vahdet,  
Teslîs ile çöksün mü bütün Âleme zulmet?  
Üç yüz bu kadar milyonu canlandıran iman  
Olsun mu beş on sersemin ilhâdına kurban?  
Enfâs-ı habîsiyle beş on rûh-u leîmin,  
Solsun mu o parlak yüzü **Kur'an-ı Hakîm'in?**

İslâm ayak altında yürüsün mü nihâyet?  
Yâ Rab, bu ne hüsrandır, İlâhî, bu ne zillet?  
Mazlûmu nedir ezmede, ezdirmede mânâ?  
Zâlimleri adlîn, hani öldürmedi halâ!  
Cânî geziyor dipdiri... Can vermede mâsûm!  
Suç başkasınıdır da niçin başkası mahkûm?  
Lâ yûs'ele binlerce sual olsa da kurbân;  
İnsan bu muammalara dehşetle nigh-bân!

Eyvah! Beş on kâfirin imanına kandık;  
Bir uykuya daldık ki: cehennemde uyandık!  
Mâdâm ki, ey adl-i İlâhî yakacaktın...  
Yaksaydın a mel'unları... Tuttun bizi yaktın!  
Küfrün o sefil elleri âyatını sildi:  
Binlerce cevâmî' yıkılıp hâke serildi!  
Kalmışsa eğer bir iki mâbed, o da mürted:  
Göğsündeki hac, küfrüne fetvâ-yı müeyyed!  
Dul kaldı kadınlar, babasız kaldı çocuklar,  
Bir giryede bin ailenin mâtemi çağlar!  
En şanlı şenâatle kovulmuş vatanından,  
Milyonla hayâtın yüreğinden gidiyor kan!  
İslâm'ı elinden tutacak, kaldıracak yok...  
Nâ-hak yere feryâd ediyor: âcize hak yok!  
Yetmez mi musâb olduğumuz bunca devâhî?  
Ağzım kurusun... Yok musun ey adl-i İlâhî!

Mehmet Akif ERSOY



## İslâm ve Halk Sağlığı

Dünya sağlık örgütü yüzyılımızın ortasından beni sağlığı "yalnız hastalığın ve sakatlığın olmaması değil aynı zamanda vücut, akıl ve toplum bakımından en iyi durumda olma halidir" diye tarif etmektedir. Kişinin sağlığının fert olarak değil toplum ya-kından alakalı olduğunu bu tariftan anlamak mümkündür. O halde hastalanmadan önce birinci basamak sağlık hizmeti dediğimiz ko-ruyucu hekimlik önemli yer tutmaktadır.

Memleketimizde sağlık hizmetlerinin tümü gibi halksağlığı ve koruyucu hekimlikde bütün sorunlarıyla dağ gibi karşımızda durmaktadır. O gün %99 müslüman olan memleketimizde bu sorunlarla yalnızca dinimizin emirleri ve hadis-i şeriflere kulak vererek sa-vaşmamız aynı zamanda fertlerin eğitimi bu yolla daha kolay olacağına inanmaktayım.

Hadis-i Şerifde "Kuvvetli mümin zayıf mü-minden hayırlıdır" buyurulduğuna göre fert ve halk sağlığına verilen önemin bü-yüklüğünü anlarız. Yine Hadis-i Şerifte "Mal-larınız, canlarınız ve ırzınızda öyle mu-kaddestir, her türlü taarruzdan maruzdur. (Korunması gerekir) buyurulmuştur. O halde kendi sağlığımız ve toplum sağlığı için ne yapmalıdır?

1. insan atıklarının sağlığa zararlı ol-masını önlemek: Hadis-i Şerifte bunu em-retmektedir. "Lanet venefrete sebebe olacak iki şeyden sakınınız. Halkın geçeceği yol üzerine veya gölgelenip istifade edeceği yer-lere abdest bozmayın"

2. Yeter miktarda su ve bezin temini: Sa-vaşlarda ve afet yerlerinde özellikle bulaşıcı hastalıkların artması susuzluk yüzündendir. H. Şerifde de komşusu aç iken tok yatan biz-den değildir. Buyurulmuştur.

3. Sağlığa uygun ev, okul, kışla, toplantı yeri ve şehir temini:

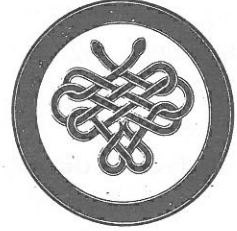
"Evlerinizin önünü temiz tutunuz" H.Ş. bu konunun önemini vurgulamaya yeterlidir.

"Bir yerde taun'un mevcut olduğunu işi-tirseniz oraya gitmeyiniz, bulunduğunuz yerde zuhur etmiş ise oradan da (kaçmak su-retiyle) çıkmayınız" hadis-i şerifi 14. asır evvel karantina olayını tarif etmiştir. Burada taun bulaşıcı hastalık yerine kullanılmıştır.

Aşağıdaki H.Ş. yine halk sağlığı yönünden can alıcı bir noktaya temas etmiştir. "şu beş

Dr.Eyyüp Çetin

zararlıyı namazda ol-sanız bile öldürünüz: Fare, akrep, karga, çay-lak ve kuduz köpek" bu hadise göre hastalık ya-pıcı ve bulaştırıcı can-lılar nerede ve ne zaman olursa olsun öl-dürülmesine cevaz var-dır.



En'am suresinin 151. ayetinde şöyle buyurulmaktadır:

"Gelin üzerimize Rabbimizin neleri haram ettiğini ben duyayım: Ona hiç bir şeyi ortak koymayın. Anaya babaya iyilik edin, fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin. Sizde onların rızıklarını biz veririz. Fuhşun açığında gizlisinide yasaklayınız, bir hak te-rettüp etmeyince Allah'ın haram ettiği cana kıymayın. İşte (Allah) size aklınızı başınıza alasınız diye bunları emretti" Yalnız bu ayeti kerime bile dünyanın titrediği AIDS belasına çözüm olarak yeterlidir. Çünkü AIDS gayri meşru cinsel temasla geçen bir hastalık ol-duğunu ve sık sık resmi ağızlardan tek eşlilik tavsiye edildiğini duyar olduk. Halbuki İslâm halk sağlığı yönünden bunun çaresini 14. asır önce İsra Suresi 32. ayette "Zinaya yak-laşmayın çünkü o şüphesiz bir hayasızlıktır kötü bir yoldur" diyerek göstermiştir.

Fatır suresi 18. ayette: "Kim temizlenirse sırf kendi faidesine temizlenmiş olur. H.Ş.'de ise; Dişlerinizi temizleyiniz zira bu hal ne-zafettendir, nezafet ise ummana yönetendir, imanda sahibi ile beraber cennettendir" bu-yurulmuştur.

Yine bir hadisi şerifde " Uykudan uyan-dığında ellerini üç defa yıkamadıkçı başka bir kap içine sokmayın; Çünkü ellerinizi ne-relerde gecelemiş olduğunu bilemezsiniz" bu-yurmuştur.

Bütün bu H.Ş lerde anlaşılacağı gibi el ve diş temizliğinden tutarak bulaşıcı has-talıkların önlenmesini aynı zamanda AIDS gibi asrın vebasına varıncaya kadar her türlü derde 14. asır önce ışık tutmuştur. Bugünkü halk sağlığı problemleride ancak bu pen-cereden bakılırsa çözüme kavuşacağına ina-nıyorum.



## **" HAFIZLIK", "KUR'AN-I KERİM OKUMA" "HUTBE HAZIRLAMA ve OKUMA" YARIŞMALARI**

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün 03.11.1989 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığından aldığı genel onay doğrultusunda İmam Hatip Liselerindeki öğrenciler arasında "HAFIZLIK", "KUR'AN-I KERİM OKUMA" ve "HUTBE HAZIRLAMA ve OKUMA" yarışmalarının her yıl mutad olarak düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Bu münasebetle 1992-1993 öğretim yılında da bu yarışmalar sürdürülmektedir. Yarışmalar dört katagoride yapılmaktadır.

### **1-Okul içi yarışmalar:**

İmam Hatip Liselerinin bünyelerinde kendi öğrencileri arasında yapılır. Birinci seçilen öğrenci, il çapında, diğer okul birincileri ile yarışmaya katılır.

### **2-İl birinciliği Yarışması:**

İldeki İmam Hatip Liselerinden birinci seçilen öğrenciler arasında yapılır. Bu yarışmayı genellikle il merkez İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü organize eder.

### **3- Bölge Birinciliği Yarışması:**

İl Birinciliği Yarışmasında birinci seçilen öğrencilerin katıldığı, komşu illerden oluşan ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün görevlendirdiği herhangi bir İl İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü'nün organize edildiği yapılan yarışmadır.

### **4- Türkiye Birinciliği Yarışması:**

Bölge birincilerinin katıldığı, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün görevlendirdiği bir İmam Hatip Lisesi'nin organize ettiği yarışmadır. Bu yarışmada birinci, ikinci ve üçüncüler seçilerek Türkiye İmam Hatip Liseleri arasında dereceye girerler.

1992-1993 Öğretim Yılında bu yarışmaların ikincisi olan "İL BİRİNCİLİĞİ"ni okulumuz organize etti. Yarışmalar 9 Ocak 1993 Cumartesi günü başlayarak birer hafta arayla ilimiz Kapu Camiinde öğle namazlarından sonra kalabalık bir cemaat huzurunda yapıldı. Bu yarışmaların sonuçları şu şekilde gerçekleşti:

**Hamit TUNALP**  
**Müdür Yardımcısı**

### **1- "HAFIZLIK"**

#### **YARIŞMASI:**

Yarışmaya on ilçe İmam Hatip Lisesi birincisi katıldı. Ereğli'den NAZİM KARAVELİ birinci, Çumra'dan MEHMET KOCABAŞ ikinci ve okulumuzdan AHMET ÜRKMEZ üçüncü oldu.



### **2- "KUR'AN-I KERİM OKUMA"**

#### **YARIŞMASI:**

Ondört ilçe İmam Hatip Lisesinin katıldığı "Kur'an-ı Kerim Okuma" yarışmasında okulumuz 6A 11 sınıfı öğrencisi ALİ AYGÜN fevkalade okuyuşuyla cemaati coşturdu ve birinci oldu. Kadınhanı İmam Hatip Lisesi'nden MEVLÜT KILIÇ ikinci olurken, Karapınar İmam Hatip Lisesi öğrencisi SELMAN UZUNLU üçüncü oldu.

### **3-"HUTBE HAZIRLAMA VE OKUMA"YARIŞMASI:**

Öğrencilerin kendilerinin hazırlayıp bütün kurallarıyla cemaate sundukları bu yarışmanın birincisi yine okulumuzdan seçildi. Kredili Sistemde okuyan M.HARUN SARIÇİÇEK. İkinciliğe Karapınar İmam Hatip Lisesi öğrencisi HÜSEYİN SÜME layık görüldü ve Kadınhanı İmam Hatip Lisesi öğrencisi SELMAN KONUK üçüncü oldu.

3 Nisan 1993 günü Denizli - Çivril' de yapılan bölge yarışmasına ilimiz birincisi olarak katılan M. Hasan Sarıççek bölge birincisi olmuştur.

29 Mayıs 1993 günü Zonguldak'ta yapılacak olan Türkiye birinciliğinde öğrencimize başarılar dilerim.



# KİTAP DOSTU

**Konu: Kompozisyon Konya İl Birincisi**

**Şerife İzgi**  
**703 11/a**

Bir milletin kültür seviyesi kitap sayfalarının arasında saklıdır. Bu sırrın manası ne kadar iyi anlaşılırsa ilerleme yoluda o kadar katedilir.

Günümüz insanının pek çok değeryargısı değişmiş ve çağdaşlık maskesi altında önemli konularda taviz vermeye başlamıştır. Bununla beraber ilim yalnız okullarda öğrenilen desteksiz bilgilerle kalmış, ezberciliğe yönelinmiş ve okumak sadece makam elde etme yolu olarak gürülmeye başlamıştır. Kitaplar rafların bekçii olarak görev yapmakta ve sadece tozlanan çiltlerini silmek için ele alınmaktadır. Oysa kitap okumanın sırrını keşfedenlerin kitapları her kelimeden ayrı bir hazzı vardır. Artık ekmek kadar, su kadar ihtiyaçtır kitap. Ondan yararlanmadan geçen günlerini boşa geçmiş olarak görürler. Biz de onlar gibi televizyonlar karşısında geçirdiğimiz boş dakikalar yerine iki satır kitap okusaydık acaba bugün bu durumda mı olurduk?

İnsanlar okumakla yalnız kendilerine değil, etrafındakilere de rehber olurlar. Çünkü kitap sayfalarında ki o cansız gibi görünen kelimeler, öyle bir kudrete sahiptir ki onlar sayesinde zamanla kelime hazinemiz gelişerek güzel ve kolay konuşma kabiliyetini kazanmış oluruz. Ama okuma zevinden mahrum olan insanlar ne yazık ki karanlık bir dünyada yaşıyor gibidirler. Konuşmaları ve fikirleri basit düzeyden çıkamaz. İstediklerini etkili ve güzle birşekilde anlatamazlar. Hayalleri donuktur ve kısırdır, çekici yanları bulunmaz. bir olayı anlamakta güçlük çekerler. Aydın insanların ortamına girdiklerinde varlıklarını duyuramazlar. Derinlikleri yoktur. Hassasiyetlerini yerine göre kullanamazlar. Çünkü onların gözleri, dilleri ve kulakları yalnız faydasız işlerle meşfuldür. Seneca bunu deteklercesine "Kitap hayat; kör, sağır, dilsiz yaşamaktır." der.

Kitaplar hiç solmayacak bitkilerdir. Tabiatın bütünü için bitkelir ne kadar gerekliyse insanlar için de kitaplar o kadar gereklidir. Her kitap dimağımızda yeni bir fikrin doğmasını, ruhumuzda güzel bir duygunun filizlenmesini sağlar. Cansız görünümüne rağmen kitaplar sonsuz bir hayatiyete sahiptir. O sayfalar içinde bizi zaman zaman şaşkınlığa düşüren nice alemler gizlidir. Bitkiler yalnız görünümleriyle değil, diğer canlılara besin kaynağı oldukarı için de gereklidir. İnsanlar için kitapta aynı öneme sahiptir. Ruhumuzun ve dimağımızın doyması için kitaba, okumaya ihtiyacımız vardır. Tıpkı bitkiler gibi kitaplar da konuları, renkleri ve ifadeleri yönünden ayrı ayrı faydalar sağlar. Kitaptan yoksun kalmış bir ruh, bitkisiz tabiat gibi çıplaktır, verimsizdir. Düşünceler kuru ve yalındır.

Hayatımız için bu kadar önemli olan kitaplar, en sadık dostumuzdur. Dostuda güvendirmemek için okumalı ve ona gereken önemi vermeliyiz. Onları okuyarak sayfalarını yıpratmak ve olara acı vermek endişesi boşunadır. Unutmayalım ki okunmaktan sayfaları lime lime olmuş bir kitap raflardaki altın yaldızlı kitaptan çok daha değerlidir.



# KESTANE

## Hikaye Yarışması II Birincisi

A. Hüma YİĞİT

8-C 2909

Saatın sesiyle genç kadın yorgun, uykusundan uyandı. saatin iki koluda dokuzun üzerinde idi. Yatsı ezanı çoktan okunmuş, hava çoktan kararmıştı. Çocuğun üzerine örttü. Sobaya bir iki odun attı. derken kapı çalındı. elinde bir kesekâğıt evin babası gelmişti. İçeriye girmek için sabırsızlanan rüzgarla beraber içeriye girdi. Kasketini çıkardı. elleri mosmordu. demek ki hava çok soğuktu.

Odaya girdi. Paltosunu çıkardı. Sobanın üzerine ellerini tuttu. Soba çıtır çıtır yanıyordu.

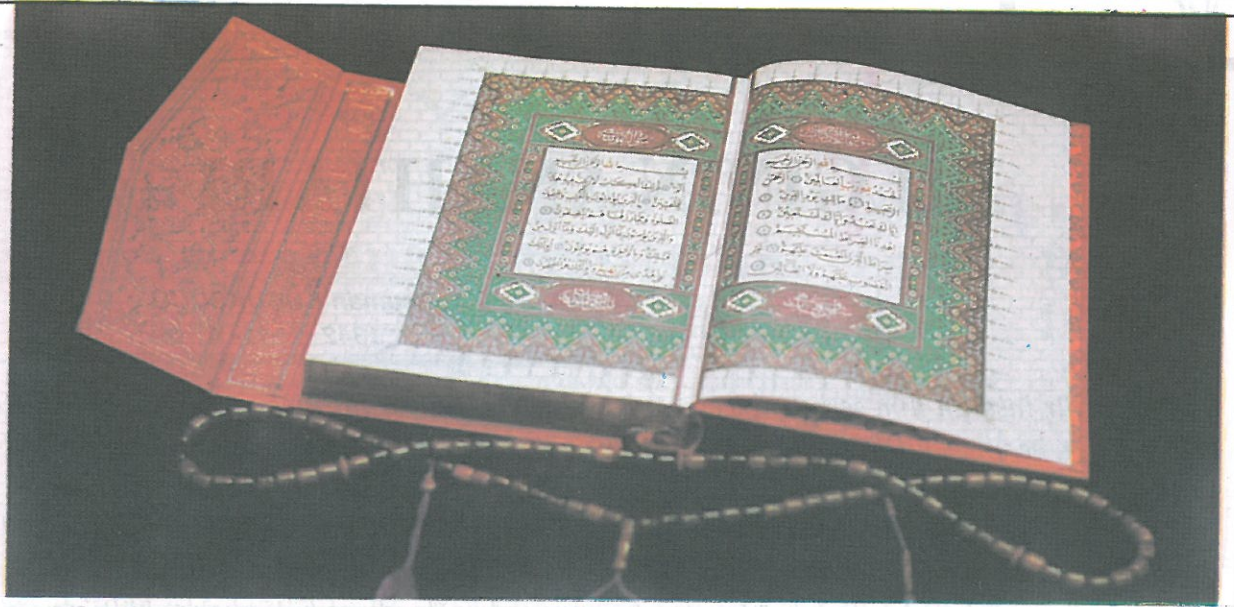
Genç kadın elinde bir tepsıyla içeriye gidi. Sofrabezini üstüne sediri koydu, onun üstünede bakır tepsiyi. Tepsinin içinde bir tas çorba, birtane tahta kaşık, onun yanında bir tandır ekmeği ve bir bardak su. Adam oturdu ve yemeğe başladı. Çünkü önceden çocuğuyla birlikte yemeğini yemişti. Fatma Kadın 19-20 yaşlarında, iyi niyetli, sessiz, sevecen bir köylü kadınıydı. Hasan bey 23-24 yaşlarında uzun boylu, saçına tarak sürmeyen, diş fırçalamayan, traş aralıklarını fazla uzatan, bunu yanında kendini her şeyiyle ailesine adanmış, fedakar bir baba idi. Adam yemeğini bitirmesiyle üç yaşındaki oğlu küçük Ali uyandı. Gözlerini ufaladı. Çocuğun uyanması aileyi şenlendirdi. Baba oğul şakalaşıp, boğuşuyorlardı. Çocuğun kahkaha dolu sesleri odayı gülüceklere boğdu. Sonra evin babası, Fatma Kadın'a, getirdiği kesekâğıdını getirmesini söyledi. Fatma Kadın paketi gitti, getirdi. Adam iri elleriyle kesekâğıdının ağzını özenle açtı. Pakette iri iri kestaneler vardı.

Adam kestaneleri sobanın üstüne birer birer koydu. Bir müddet sonra kesteler patlamaya başladı. Derken kestanelerin kabuğunu soyan baba hanımına ve çocuğuna verdi. Kestaneler kebab gibi yumuşacıktı. Çocuk kestane soymak için ısrar etti. Baba çocuğu kırmamak için çocuğun eline bir tane kestane tutuşturdu. Çocuk kah parmaklarıyla kah tırnaklarıyla kestanenin kabuklarını soymaya başladı. Bizim küçük Ali eğri söbü bu inatçı kestaneyi soymayı başarmıştı. Kestaneyi ağzına attı, minik dişleriyle çiğnemeye başladı. tam yutacak oldu ki, nefes alamamaya başladı, sesi çıkmadı, yüzü mosmor kesildi. Ana baba cahil, ne yapacaklarını bilmez bir durumda çırpınıp durdular. kadın çocuğun sırtına vurdu, havaya baktırdı fakat nafiye. Çocuk nefes alamadı. baba hemen dışarı fırladı. Köyde, dışarda ne bir insan vardı, ne ses, ne soluk. Ay dolunaydı. Rüzgarın ve uzaklardan gelen kurtların uğultusu, adamı daha bir şaşkına çevirdi. Adam ev ile bahçe arasını yedi defa kendine yol etti, dışarda kimseyi bulamadı. İçeriye girdi. Nefes alamayan çocuk çırpınmaktan halsiz düşmüştü. Sesi soluğu çıkmadı. Bir müddet sonra ellerinin, kollarının hareketi de kesildi.

Küçük Ali'nin vücudu buz kesilmeye başlamıştı. Fatma Kadın çocuğunun öldüğünün farkına varınca köyü çınlatacak şekilde bir çığlık kopardı. Bu lanet yer adeta kupkuru bir cölü andırıyordu.

Şafakta güneşin soğuk ışıklarıyla Hasan Bey bahtsız yavrucağını kucağına aldı, yanında Fatma Kadın, bu iki fedakar insan, gözlerinde sıcacık yaşlarla KÜÇÜK Ali'lerini kara toprağa vermek için yol aldılar...





## GEZ GEL KİTABIM

**Kitap Konulu Şiir Yarışması İl Birincisi**

**Rümeysa Emre**  
**8-B 2940**

İlim, irfan yolu geçen içinden  
Tarih tane tane düşer saçından  
İnsanlar mutludur senin göcünden  
Gönülden gönüle geç gel kitabım.

İnsanlar yazıyı bulup sevimiş  
Göz nuru dökerek eserler vermiş  
Binlerce olaylar sende gizlenmiş  
Geçmüsten ışıklar, saç gel kitabım.

Nice köç yığınlar dökmüş içini  
Şahli beyler anlatmışlar göçünü  
Mennü Leyla'sına karşı suçunu  
Yazı vermiş sana, al gel kitabım.

İçim açılıyor sana baktıkça  
Satırlarım yüreğime aktıkça  
Gönül yatağında olup geç gel kitabım.

Bütün güzellikler sende gizlenmiş  
Aşklar maşuga sende nazlanmış  
Alimler ilmini sana aktarmış  
Onlardan bir bade, sun gel kitabım.

Arkadaşsın bana ahlakın güzel  
Okurum doyamam koşturaya gazel  
Güzellik ufkunda seninle gezem  
Yol göstereni misin sen gel kitabım.

Can dostumsun gönüldaşım, sırdaşım  
Okulda yardımcım, hem arkadaşım  
Bir ilaçsın sorma ağrırsa başım  
İçmek istiyorum, uç gel kitabım.



# BİLGİNİN ANAHTARI

Asuman KÜÇÜKSUCU

1342 11- A

Kültürdür insanın ilim şerbetini içerek eriştiği mevki. Kültürdür insanın bilgi kalesini fethettiği zafer, ve yine kültürdür insanı insan yapan ölçü. Ve kitap ilim sayesinde elde edilen kültürün muhafazasının yapıldığı kılıf. Kütüphane ki kültür ve kitabın meranı, demi, ocağı.

Kültür, kitap ve tüphane birbirlerinden ayrılmaz bir bütündürler. Kitabın, kütüphanenin olduğu yerde kültür, kültürün, kitabın olduğu yerde de kütüphane olmalıdır. Bunlar sanki bir tesbihin taneleri gibidirler. Tesbihin taneleri bir ipe nasıl bağlandıysa kütüphane, kültür ve kitapta birbirine bu şekilde bağlanmıştır. "Elimde olsaydı her karış toprağa buğday eker gibi kitap ekerdim" diyen Harace, kitabın önemini çok güzel belirtmiştir.

Birer kültür deposu olan kütüphanelere insanlar ilk çağlardan beri ihtiyaç duymuşlardır. Yapılan araştırmalara göre ilk kütüphane Asurlular zamanında kurulmuştur. "Bir kütüphane kurmak, bir ibadethane yapmak kadar kutsaldır" diyen atalarımızda kütüphanenin kutsallığına işaret etmişlerdi.

Kültür mekanı ilk bakışta insana kolay gibi gelsede zordur. Çünkü kültür kalesini ancak ve ancak okuyan, devamlı ilim öğrenen kişiler fetheder. Kütüphane çoğu insana göre tozlu raflarda birkaç eski kitap ve bu kitapların üzerine eğilmiş çoğu gözlüklü insanlardan ibrettir. Çünkü o kimseler kitabın bilgi kevserini hayatında tatmamış, kültür şerbetini içmemişlerdir. "Okumayı hiç bir hazineye değişmem" diyen E. Gibbon da okumanın insana pek çok faydasının oluşunu belirtiyor. Kitap her yerde bizim sadık klavuzumuzdur. Eğer bir konuda geniş bilgi edinmek, alemlerin sırrını çözmek istiyorsak, hemen ona el atarız, bizi hiç yanıltmaz ve doyurur. İnsanlardan sıyrıldığımız, kendi kabuğumuza çekildiğimiz zamanlarda da türlü bunalımlarla gerilen ruhumuzu avutmak, gönlümüzü eğlendirmek için yine onu yanımıza alırız. Her kitap yeni bir ükenin fethedildiği gibi bize birçok şeyler kazandırır. Görüş dünyamız genişler. Gördüklerimizin bilincine varırız. Duyarlılığımız gelişir, duyduklarımız yere ve zamana uygun akisler uyandırır. Zihnimizde, bir şeyi anlamakta ve anlayışımıza göre hareket etmekte güçlük çekmeyiz.

İngiliz fikir adamı E. F.Tonlin: "Gerçek anlamda kültür, bir topluluğun bir araya getirdiği ve depo ettiği psikik besinlerin tümüdür. Psikik besin maddelerini boşlukta depolayamazsınız. Onları taze olarak korumak için müzeler, kütüphaneler arşivler, araştırma merkezleri gibi bazı kültür, kuruluşları kurmak gerekir" demekte ve bu toplumların bu kuruluşlarla beslenmesi gerektiği üzerinde durmaktadır.

Aydın insanlar grubuna girmek, sağlam bir kişiliğe sahip seçkin bir insan olmak, görüş ve anlayış kudreti, güzel konuşma yetisi kazanmak kısacası; iyi bir kültüre sahip olmak istiyorsak kitaplar bizim dostumuz olmalı ve artık unutulmaya yüz tutmuş kütüphanelerimizi anlandırmalıyız.



## DUVAR YAZILARI

★ Bu yazıyı farkedersen farkedeceksin ki bu yazıyı farketmen veya fark etmemen arasında hiç bir fark olmayacaktır. En iyisi bu yazıyı hiç farketme.

★ Ahmet kaga Zamana Baş kaldırdı Rusya yıkıldı. Erlik kaldırarak başı kalmadı Baş Sağlığı dileriz.

★ Kapitalizm: Eğer iki inegün varsa, birini satarsın ve bir siş köpeği alabilirsiniz.

★ Sosyalizm: Eğer iki inegün varsa, birini herkesten saklarsınız ve kapitalizmin gelmesini inegü satıp, gerine bir siş köpeği almayı düşünürsünüz.

★ Komünizm: Eğer iki inegün varsa, her ikisinde sizden alırlar ve size karné ile siş tozu verirler.

★ Nazizm: Eğer iki inegün varsa, her ikisinde sizden alırlar ve sizi öldürürler.

★ Liberalizm: Eğer iki inegün varsa, her ikisinde kolluğa oturturlar ve İNEKLERDE sizi yönetir!



## Fıkra

### PORTEKİZ'LİNİN ŞÜKRETMESİ

Portekizlinin biri berberde traş oluyormuş. Derken biri nefes nefese dükkana dalmış. Manuel demiş. Köydeki evin yanıyor... Karınla çocuklarında içerde kaldı. Portekizli dehşet içinde yerinden fırlamış, başlamış koşmaya. Sonra birden duraklamış.

"Bu işte bir yanlışlık olacak" demiş. "Bir kere benim adım Manuel değil. İkincisi köyde evim de yok. Üstelik evli de değilim çocuk da yok." Rahatlayarak derin bir nefes almış.

"Allahım bütün bunları bana vermediğin için sana ne kadar şükretsem azdır" demiş.

## Hikaye

Osmanlı Türklerinin muhasarası karşısında âciz kalan Kanije kumandanı, Tiryakî Hasan Paşa'ya düşman elçi göndererek, kale teslim oluncaya kadar Gâzi Koca Sinan Çavuş'u rehin istedi.

Serdar, düşmanın sözünü tutmaması ihtimalini düşünerek istenilen rehini vermekte tereddüt etti. Bunu haber alan Sinan Çavuş, kükremit aslan kesilerek, serdarın huzuruna çıktı, eteğine sarılarak:

"Paşa, dedi, yarın Allah'ın huzurunda senin böyle eteğine sarılacağım, senden dâvâ edeceğim. Sana bir kale veriyorlar da benim gibi bir ayağı çukurda ihtiyarı mı rehin etmiye kiskanıyorsun?

Kumandanın gözleri yaşarmıştı. İhtiyar Gâzinin omuzunu sıvazladı:

"Hakkın var, babacığım... İktiza ederse ben de rehin olmak üzere giderim. Yürü... Hak yardımcın olsun..."

### İLERİYE BAKMAK HAYIRLIDIR

Osman Gazi, İzmit'in fethine yürüdüğü sırada, yüz kadar kahramanla Gâzi Ali Bey'i, Hereke'nin zaptına memur etti. Ali bey oraya varır varmaz, kalenin metanetine, düşmanın çokluğuna, kendi kuvvetinin azlığına bakmaksızın:

"Dinini, devletini seven ardımdan gelsin..." Diyerek yalınkılıç kaleye hucum etti. Bu azim ve hucumun karşısında tutunamıyan kale zaptedilmiş ise de, Ali Bey'in gözüne bir ok isabet etmişti. Gâzi, eliyle oku çıkarırken yüzünden kan boşandı. Kumandanın uğradığı felâketten dolayı genç bir gazinin telâş ettiğini gören Ali Bey:

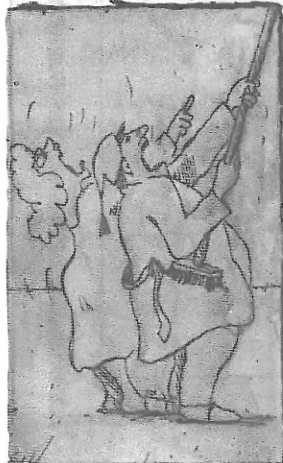
"Noldun, yiğit, dedi... Bir başa bir göz yeter. İki gözü olup ta arkasına bakmaktan ise, bir gözle bir yüreği olup ileriye bakmak hayırlıdır!"



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا تَقْسِرُوا عَلَى الْإِنْسَانِ مَا كُنْتُمْ  
فَأَنْهَى مَخْلُوقُونَ لِمَا غَيْرِ فَمَا كُنْتُمْ



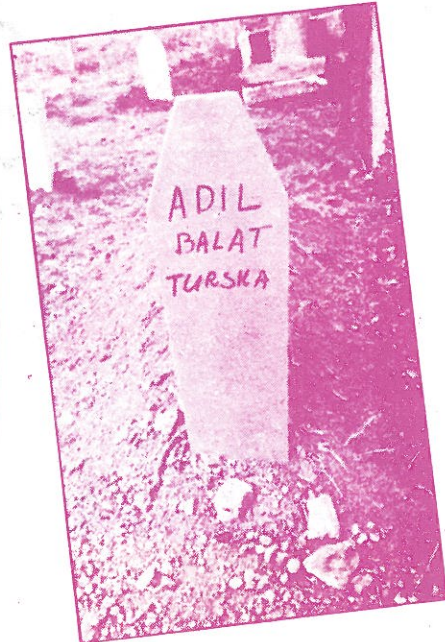
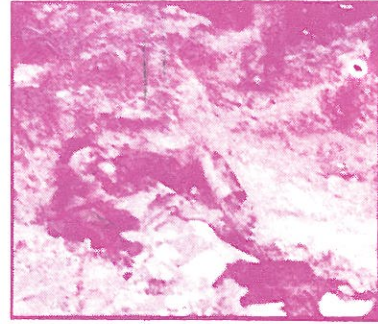




## HAYIR... HIÇ DEĞİLSE GÖZLERİNİZİ KAPAMAYIN



*Kazıklı Voyvoda halt etmiş, ölü tekmeleyen şimdiki Sırp varken. Dünyayla beraber müslümanlar bu manzarayı daha ne kadar seyredecek.*





BOSNA'DAN MI  
GELİYORSUNUZ ?  
ÜZGÜNÜM AMA SAYIN GALİ  
ŞU ANDA ÇOK MEŞGUL

